

EVROPSKÝ PARLAMENT OČIMA REGIONŮ

Vydejte se s námi do Evropského parlamentu, poznejme společně, jak tato instituce funguje, co přináší naší zemi a zejména našim regionům a nám lidem, kteří v nich žijeme. Díky našemu projektu nazvanému Evropský parlament očima regionů, vám představíme jeho činnost. Ne každý totiž ví, jak důležitá je jeho role nejen v zahraniční politice členských států. Europoslanci zde pracují v jednotlivých výborech se speciálním zaměřením, ať už se jedná o cestovní ruch, kulturu nebo třeba zemědělství. Právě na práci výborů se v našem seriálu podrobně podíváme. Ale hlavně vám prozradíme, co dělají přímo pro naše regiony i pro jednotlivé občany. Nejdříve se ale podívejme do historie Evropského parlamentu. Samozřejmě si tuto instituci společně prohlédneme i zevnitř a vezmeme vás na místa, kam se nedostanete ani s exkurzí. Tak pojďme na to...!

Sídlo Evropského parlamentu v Bruselu

Všechno to vlastně začalo v roce 1958, kdy se šest zemí z Evropy dohodlo na společném projektu. Zrodila se myšlenka Evropské unie. Základ Evropskému parlamentu položilo společné shromáždění evropského sdružení uhlí a oceli. Vedl ho francouzský politik Robert Schumann, který je zároveň považován za jednoho ze zakladatelů Evropské unie. Toto shromáždění dostalo později název Evropský parlament a od roku 1979 je jako jediná mezinárodní instituce volen přímo. EU se neustále rozrůstá a nabývá stále většího a většího významu mezi členskými zeměmi, ale také v každodenním životě občanů.

Naším průvodcem po Evropském parlamentu je pracovník tiskového oddělení Marek Hannibal. Osoba je to jednoznačně nepovolanější, protože je v této instituci nejdéle působícím Čechem. „Evropský parlament v Bruselu se skládá z komplexu budov, přičemž ta nejstarší jmenuje se Paul Henry Spark a jméno dostala podle dlouholetého belgického významného politika. Tato budova byla otevřena v roce 1992. V její spodní části se nachází ten nejdůležitější plenární sál, nazývaný hemicycle. Tam se poslanci scházejí na plenárních zasedáních, která se konají v Bruselu. Přímo nad hemicyklem se nachází kancelář předsedy evropského parlamentu a 14 místopředsedů evropského parlamentu,“ říká Marek Hannibal.

Evropský parlament v Bruselu se skládá z komplexu budov

V budově Paul Henry Spark je také protokolární vchod, kterým vchází státníci a další významné osoby, jako jsou prezidenti, předsedové vlád nebo i známí herci, světové osobnosti a hodnostáři. Vchod se nachází na adrese rue Wiertz 60, která je rovněž oficiální adresou Evropského parlamentu. Proto vás sem také možná zavede navigace. Areál, v němž sídlí Evropský parlament, charakterizuje zejména Esplanáda Solidarності. V jejím středu se nachází agora Simone Veilové, propojuje budovy parlamentu s náměstím Place du Luxembourg, vlakovým nádražím Bruxelles-Luxembourg a parkem krále Leopolda.

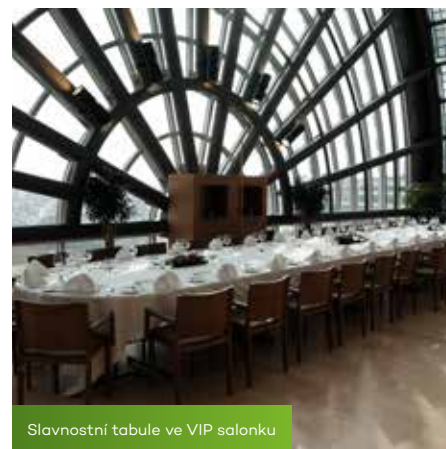
Tímto vchodem vchází státníci

„V Evropském parlamentu zasedá 751 poslanců. Tomu samozřejmě musí odpovídat příslušné zázemí. K tomu je potřeba připočítat i lidi, kteří poslancům poskytují servis. To znamená, máme tady asistenty, máme tady tlumočníky, máme tady poradce i úředníky u jednotlivých výborů. Těch zaměstnanců je tady více než pět tisíc a říká se, že se v tomto komplexu budov denně pohybuje až 7500 lidí,“ říká náš průvodce Marek Hannibal. Nejstarší budova EP byla otevřena v roce 1992. Dvě velká křídla má budova ASP Altiero Spinelli otevřená v roce 1997. Za tímto komplexem jsou ještě další dvě budovy, dvě křídla, která byla otevřena po vstupu ČR a dalších devíti států do EU v roce 2004 a v roce 2007.

Jen tak pro zajímavost, více než polovina zaměstnanců všech sídel Evropského parlamentu, tedy i ve Štrasburku a Lucemburku, jsou ženy. Nejvíce zaměstnanců pochází z Belgie, následují pracovníci z Francie, Itálie, Španělska a Německa.

Kam chodí jen VIP návštěvy?

Z nejvyššího patra nejstarší a hlavní budovy Paul Henry Spark je neobyčejný výhled na bruselskou čtvrť Ixelles a nachází se zde i speciální salónek, kam se v případě, že nejde o váženého vysokého státního představitele, jen tak někdo nedostane. Nám se to s mimořádným štěstím povedlo a opravdu to stálo to za to! U příležitosti projevu bývalého českého prezidenta Václava Klause, který v Evropském parlamentu mluvil v roce 2009, uspořádal tehdejší předseda EP právě v tomto salonku banket na jeho počest. A nám se podařilo salónek navštívit na den přesně deset let poté.

Slavnostní tabule ve VIP salonku

Všichni europoslanci se schází jednou měsíčně na plenárních zasedáních v plenárním sále největšího parlamentu v Evropě, který je největším nadnárodním parlamentem na světě. A právě v tomto plenárním sále se odehrávají ta nejdůležitější hlasování a nejdůležitější projevy. Podobný sál je ovšem i v budově Evropského parlamentu ve Štrasburku, který je ještě o něco větší, než ten zde v Bruselu.

Takto vypadá hlavní sál EP ve Štrasburku

A kdo vlastně v Evropském parlamentu zasedá a jak se tam může dostat? Europoslanci jsou voleni v jednotlivých členských státech, kterých je v současné době 28. Počet zástupců se odvíjí od velikosti států. Nejvíce poslanců, 96, jich má v evropském parlamentu Německo, následuje Francie se 74 poslanci a Itálie se 73. Naopak nejméně, konkrétně šest zástupců mají malé státy jako je Malta, Estonsko, nebo Kypr. Českou republiku zastupuje 21 europoslanců. Počet zástupců se ale u některých států změní, pokud Velká Británie vystoupí z Evropské unie.

A toto je hemicykl EP v Bruselu

Úkolem úplně prvního plenárního zasedání nově zvoleného parlamentu je samozřejmě volba předsedy evropského parlamentu. „Kandidáta navrhuje politická skupina, nebo alespoň čtyřicítka poslanců. Vyhrává kandidát s nadpolovičním počtem hlasů. Volba může mít až čtyři kola, ve čtvrtém kole soupeří už pouze dva kandidáti s největším počtem hlasů. A pokud i v tomto případě dojde k remíze, předsedou se pak stane starší z kandidátů. Funkční období je 2,5 roku,“ vysvětluje Marek Hannibal. Novým předsedou Evropského parlamentu se stal letos po evropských volbách italský socialista David Maria Sassolili, který na postu vystřídal rovněž italského lidovce Antonia Tajani.

Ze svého křesla v čele hemicyclu pak řídí předseda plenární schůze EP. V této funkci ho může zastoupit jeden z místopředsedů parlamentu. Předseda dohlíží na to, jakým způsobem probíhá jednání na plénu, uděluje slovo jednotlivým poslancům a sleduje i to, že poslanci nepřekračují svůj čas, který je jim přidělen.

Zajímavý je i zasedací pořádek jednotlivých europoslanců. Lavice v sálech jsou očíslovány z orientačních důvodů, neboť předsedající má svůj plánec a podle jednotlivých čísel ví, kde sedí příslušný poslanec. Poslanci nesedí podle svých národností, jak by se někdo mohl zcela mylně domnívat, ale podle politické příslušnosti. „Jsou zařazeni do politických skupin, či politických frakcí, nebo poslaneckých klubů. Těch je v evropském parlamentu celkem osm. Vedle toho jsou i nezařazení poslanci. Frakce odpovídají poslaneckým klubům v národních parlamentech. Je tady Evropská lidová strana (EPP), což to je největší politická frakce čítající 217 eu-

roposlanců. Následuje Strana evropských socialistů, Evropští konzervativci a reformisté, Aliance liberálů a demokratů pro Evropu, Evropská sjednocená levice, Zelení, Evropa svobody a přímé demokracie a Evropa národů a svobody,“ vyjmenovává jednotlivé frakce Marek Hannibal.

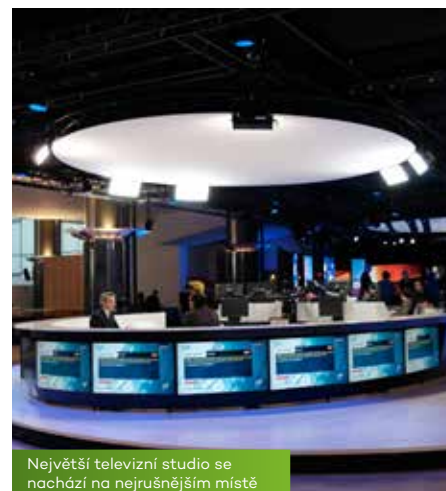
Odtud sledují jednání EP tlumočníci

Jednání europarlamentu bývají jazykově pestrá, každý europoslanec má totiž možnost vystoupit ve svém rodném jazyce. Aby mu jeho kolegové rozuměli, pracují zde desítky tlumočnicků. V EU je 24 úředních jazyků a je pravidlem, že zasedání pléna se vždy tlumočí do všech těchto jazyků. Stejný systém pak funguje i při zasedáních výborů. Ta se ale odehrávají v o poznání menších sálech. Každý tlumočnický tým aktivně dva jazyky a několik dalších pasivně.

Kromě tlumočnicků mají výhled do celého sálu i návštěvníci, kterých sem proudí denně stovky. Pro ty je určená takzvaná galerie, ze které mohou sledovat jednotlivá zasedání. Ale pozor, je přísně zakázáno fotografovat europoslance sedící dole v sále. A uvaďečky velmi důsledně dbají na dodržování tohoto zákazu.

Na novináře v Evropském parlamentu nezapomínají

V bruselském europarlamentu se samozřejmě nezapomíná ani na nás novináře. Máme zde k dispozici velkou tiskovou místnost, kde se odehrávají tiskové konference pro akreditované zpravodaje. Z České republiky jsou zde pouze tři takto akreditovaní novináři a zastupují veřejnoprávní média, tedy Českou televizi, Český rozhlas a Českou tiskovou kancelář. Tiskové konference se obvykle tlumočí pouze do angličtiny, pokud si přítomní novináři přímo nezažádají o jiný překlad. Kromě tiskové místnosti, která je pojmenovaná na počest zavražděné ruské novinářky Anny Politkovské, zde nechybí ani televizní a rozhlasová studia, kde se každý den natočí desítky diskuzních pořadů. To největší a nejatraktivnější studio se nachází přímo v nejrůšnějším a největším foyer nedaleko od hlavního jednacího sálu. Novináři mají k dispozici také velké tiskové středisko s kompletním zázemím pro desítky novinářů, kteří zde mohou v klidu pracovat.

Největší televizní studio se nachází na nejrůšnějším místě

Pokud se lidé v ČR budou chtít dozvědět něco více o aktuálním dění a jednání v EP, nemusí se spoléhat pouze na média, ale mohou si přenosy a přepisy najít přímo na internetu. EP přenáší živě veškerá jednání, která se zde konají, celé plénum je k dispozici na internetu, dá se dohledat i zpětně a je možnost si navolit v jakém jazyce chceme dané médium poslouchat. Stejně tak jsou na internetu dostupná i zasedání výborů.

Návštěvu Parlamentaria by si rozhodně nikdo neměl nechat ujít

Evropský parlament rozhodně stojí za návštěvu i pro turisty. Vedle návštěvy samotných prostor parlamentu se nabízí návštěva Parlamentaria, které je denně otevřené a zdarma přístupné. Nachází se v budově Williho Brandta a jedná se o moderní interaktivní muzeum, kde se dozvíte více o fungování EP, o práci poslanců i o historii tohoto krásného sídla a také o tom, co Evropská unie každé zemi přinesla. Návštěva Parlamentaria obvykle trvá 90 minut. Navštívit se vyplatí i obchod, který je doslova nabitý originálními a zajímavými upomínkovými předměty, se kterými se jinde hned tak nesečkáte.

JAK VZNIKÁ ROZPOČET EU?

V této kapitole se podíváme na rozpočet Evropské unie, prozradíme vám, jak se rozpočet vytváří a jakým způsobem se finance z EU využívají. V Evropském parlamentu se o rozpočet starají hned dva výbory, tím prvním je rozpočtový výbor, který ho pomáhá radě posuzovat. Výbor pro rozpočtovou kontrolu zase dohlíží na to, zda se finanční prostředky z rozpočtu využívají správně.

Evropská unie je mezinárodní organizací, která je na rozdíl od ostatních specifická provázaností svých členských států. To platí i o jejím rozpočtu, jeho hlavním úkolem je financovat rozdíly mezi jednotlivými regiony a zvýšit jejich prosperitu. Výdaje z rozpočtu jdou tak hlavně na zemědělství, životní prostředí nebo třeba posílení bezpečnosti. Největší podíl na rozpočtu Unie mají příspěvky jednotlivých členských států.

„Evropský rozpočet se tvoří tak, že se členské státy dohodly asi na jednom procentu svého HDP, které se vypočítává přes statistiky Eurostatu. Každý stát má vyměřenou část, kterou do toho rozpočtu pošle,“ vysvětluje europoslanec Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL).

Nejvíce peněz do rozpočtu Evropské unie přitéká pravidelně z Německa. Zbytek pak tvoří vlastní příjmy EU, mezi které patří tradiční vlastní zdroje jako

jsou cla, zemědělské dávky a potom vlastní zdroj z DPH.

Europoslanec Tomáš Zdechovský

A jak se rozpočet tvoří, kdo rozhoduje o tom, jak se finanční prostředky z něj využívají?

„Rozhodují o tom tři důležité subjekty. První, kdo dá návrh rozpočtu je Evropská komise, potom ten návrh jde Evropskému parlamentu a členským státům. Ty pošlou pozici k tomu rozpočtu, následně se potom vyjednává mezi členskými státy Radou EU a Evropskou komisí o tom, jak rozpočet skutečně bude vypadat. Většinou návrh

na začátku komise je takový, řekl bych hodně uštěpený. Komise se snaží šetřit a EP se snaží ty peníze výrazným způsobem navýšit tak, aby odpovídaly reálným potřebám,“ uvedl europoslanec Zdechovský.

V současné době, tedy v roce 2019, pracuje Evropská unie s rozpočtem 165,8 miliardy eur, který je součástí víceletého finančního období 2014 – 2020. Už teď ale probíhá jednání o rozpočtu na další programové období, tedy na roky 2021 – 2027.

Místopředsedkyně Výboru pro rozpočtovou kontrolu, europoslankyně

Martina Dlabajová (ANO) konstatovala, že v připravovaném rozpočtu je několik změn. „My za prvé víme, že ten rozpočet bude menší než je rozpočet na stávající programovací období. A to hlavně i z toho důvodu, že víme, že odchází jeden členský stát, odcházet má Velká Británie. Takže i objem celkových rozpočtů se sníží. Velká změna, která tam nastane, bude pak změna takzvané flexibility, což je věc, za kterou jsme bojovali. Já osobně jsem se ji snažila prosadit, protože EU a evropský rozpočet musí být schopný reagovat na jakoukoliv nenadálou situaci.“

Eurokomisařka Věra Jourová

To potvrdily hlavně události v současném programovém období, jako byla migrační krize, nebo teroristické útoky v Evropě. Flexibilita by tak měla v takových případech umožnit uvolnit neplánované finance. Původní návrh příštího víceletého rámce počítal s menší podporou v oblasti zemědělství a politiky soudržnosti. Vystoupení Velké Británie totiž výrazně sníží finance a je třeba někde ušetřit.

Bude se v EU více šetřit?

„Musíme udělat více za méně peněz. To znamená posílení rozpočtu na obranu, na bezpečnost, na vědu a výzkum, včetně takových věcí jako je investice do podnikání v oblasti umělé inteligence a digitálních technologií. To jsou nové věci, do kterých by Evropa chtěla investovat ale musí si poradit s menším objemem peněz,“ říká česká eurokomisařka Věra Jourová (ANO). Z rozpočtu EU putovalo zhruba jedno procento financí na bezpečnost. Cílem Evropského parlamentu je zvýšit částku alespoň na pět procent. Jedním z témat v oblasti bezpečnosti je třeba zvýšení ochrany vnějších hranic, nebo zvýšení výdajů na EUROPOL, které má přinést zefektivnění policejní spolupráce mezi jednotlivými členskými státy. Ta prý v současné době nefunguje úplně na 100 procent. Že spolupráce mezi více státy výrazně urychlí vyšetřování, dokazují i nedávné události.

„Svědčí o tom například loňská vražda slovenského novináře Jana Kuciaka. Ten výsledek se dostaví v řádech několik dní, zatímco když to řeší jen národní policie, tak to může trvat i několik měsíců, nebo let. Myslím si, že ta spolupráce se ukázala jako potřebná. A co se

týká ochrany vnějších hranic, tak my se chceme soustředit na ochranu Schengenského prostoru, kde jsou v současné době obrovské díry. Bohužel tam dochází k řadě problémů a ne vždy jsme spokojeni s tím, jak jednotlivé členské státy tu hranici hlídají,“ zdůraznil europoslanec Tomáš Zdechovský.

Jak se bude rozpočet po roce 2020 vyvíjet pro Českou republiku?

„Dá se říci, že pro Česko, když to nasměruji směrem domů, tak jsou to vlastně dobré i špatné zprávy zároveň. Čechům hodně záleží na tom, abychom investovali do bezpečnosti a zároveň i do výzkumu. Ale zároveň jsme si zvykli na velký balík peněz na regionální politiku, takzvané evropské fondy, nebo strukturální fondy, chcete-li. Z těch se u nás financují dálnice, čistíčky odpadních vod, řada investičních projektů, které jsou vidět v dalších městech a obcích. Tím, že si ČR hodně pomohla a vlastně už nepatří mezi ty nejchudší státy, tak se očekává, že to bude menší balík peněz, které poplynou do ČR přes klasické evropské fondy, na které jsme zvyklí.“

Snížení financí na regionální politiku by ale třeba pro Českou republiku nemělo být tak radikální. I po roce 2020 dostane náš stát stále víc peněz, než do rozpočtu vloží. „Naše země dostane asi 450 miliard korun, to znamená poměrně výrazně hodně peněz právě třeba na budování infrastruktury, nebo na projekty, které jsou spojené s ekologií, s opravou některých budov a třeba i se vzděláváním,“ pokračuje dál Tomáš Zdechovský.

Česká republika dostala od vstupu do EU, tedy od roku 2004, celkem 1,31 bilionu korun. Vůbec nejméně peněz k nám přiteklo v prvních letech po vstupu v roce 2005 to byly dvě miliardy korun, od té doby částka stoupala a o 10 let později už dosáhla 150 miliard!

Členské státy EU se ve vztahu k rozpočtu dělí na čisté plátce a čisté příjemce. Pokud stát dostane od EU víc peněz než přispěje, je čistým příjemcem. Pokud dostane peněz naopak méně, řadí se pak mezi čisté plátce. Česko je dlouhodobě čistým příjemcem, momentálně přispívá do rozpočtu částkou řádově v desítkách miliard korun a dostává zpět asi třikrát více. Pro představu, od vstupu do EU dostala ČR o 741 miliard korun víc, než kolik do rozpočtu sama poslala. Naše životní úroveň se ale zvyšuje, větší podporu tak budou v budoucnu potřebovat jiné, chudší členské státy.

„Ta doba je ještě daleko a já si myslím, že to musíme brát velmi pozitivně, že se nám tak daří, že bychom někdy v budoucnu ty finance nepotřebovali a budou je potřebovat třeba jiné regiony, které na tom nebudou dobře. Ale to bude určitě ještě za dlouho. V každém případě my víme, že v tom příštím programovacím období Česká republika bude stále ještě tím čistým příjemcem,“ poznamenala europoslankyně Martina Dlabajová.

K čemu slouží výbor pro rozpočtovou kontrolu?

Jak už bylo uvedeno, rozpočet mají na starosti hned dva výbory, kromě výboru pro rozpočet, který pomáhá při jeho posuzování, funguje v rámci evropské-

ho parlamentu i výbor pro rozpočtovou kontrolu. „To je výbor, který kontroluje každé euro, které vyjde z evropského rozpočtu a to kamkoliv, ať jsou to eura, která vyjdou do členských států do regionů, do měst do obcí, nebo jsou to finance, kterých je potřeba na rozvojovou politiku například do Afriky. Dále jsou to finance na zemědělství, finance na vědu a výzkum,“ řekla Dlabajová.

„My potom kontrolujeme, jakým způsobem se rozpočet EU využívá. To znamená, že jezdíme do členských států, nebo kontrolujeme tady v Bruselu a jinde instituce EU. Ptáme se, zda se ty peníze opravdu dobře investovaly,“ zmínil Zdechovský.

S tím souvisí i posuzování chybovosti jednotlivých projektů. Ta se prý v posledních letech výrazně snížila. „Od roku 2004, kdy jsme vstoupili do EU, tak ta chybovost na kohezní politiku byla kolem 13 až 14 procent. To znamená, že 13 nebo 14 procent všech projektů v Evropské unii mělo nějakou chybu. Mohla to být jen nějaká administrativní chyba, nebo chyběl nějaký dokument, prostě jakýkoliv typ chyby. Dnes je ta chybovost kolem tří procent, takže ten úspěch je obrovský,“ doplnila Martina Dlabajová.

Kromě kontroly, zda se finance využijí správně, není ani schvalování rozpočtu jednoduchý proces. Důkazem toho je i fakt, že rozpočet na rok 2019 byl schválen takřka na poslední chvíli. Pokud by se na jeho schválení unijní instituce neshodly, hrozilo by unii rozpočtové provizorium.

ZAHRANIČNÍ POLITIKU EU FORMUJE ZAHRANIČNÍ VÝBOR

Budova Evropského parlamentu ve Štrasburku

Na tvorbě zahraniční politiky Evropské unie má zásadní podíl výbor zahraničních věcí. Jde o velmi důležitou instituci, pomáhá navazovat a rozvíjet vztahy s partnery, ať už jde o jednotlivé nečlenské státy, nebo další mezinárodní organizace jako třeba OSN. Zároveň dohlíží na rozšiřování členské základny a sleduje činnost ostatních orgánů EU. Jeho souhlas je nezbytný u většiny mezinárodních dohod.

Zahraniční politika EU je jedním z nej důležitějších pilířů společenství. Spojována je i s bezpečností, konkrétně jde tedy o společnou zahraniční a bezpečnostní politiku. Ustavena byla podpisem Maastrichtské smlouvy v roce

1993. Bezpečnost a zahraniční spolupráce byla ale hlavním tématem diskuzí mezi členskými státy už dávno předtím.

„Byla tu jedna otázka, kterou bylo potřeba vyřešit, a to byla otázka začlenění Německa do bezpečnostních struktur, konkrétně šlo o Evropské obranné společenství, které na začátku 50. let navrhli Francouzi. Rozhodlo se, že Německo se přibere jako rovnocenný partner, aby se navázala nějaká spolupráce. Mělo se toho využít k obraně Evropy před Sověty. Byla to francouzská iniciativa, trochu paradoxně Francouzi byli nakonec jediní, kdo tu iniciativu nepodpořil,“ zamířil do historie politolog Petr Jurek.

Rostoucí ekonomická spolupráce mezi členskými zeměmi měla celou řadu důsledků pro jejich vnější vztahy, a tak bylo potřeba zahraniční politiku koordinovat. „Po skončení studené války už bylo jasné oběma stranám, jak USA, tak těm velkým západoevropským státům, že Evropa by měla hledat nějakou svojí vlastní cestu, formulovat svojí vlastní zahraniční politiku, a to je ten hlavní důvod. Konec studené války, na to navazující změna role NATO, to byl důvod, proč se státy začaly bavit o vytvoření společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Od té doby je v rámci EP vykonavatelem zahraniční politiky právě Výbor Evropského parlamentu pro zahraniční věci AFET.

„Výbor AFET je velmi prestižním výborem, je to jeden z největších výborů celého EP. Zpravidla se tam snaží protlačit předsedové jednotlivých politických skupin. Má pravomoci takřka neomezené, ale ve skutečnosti velmi limitované, takže může mluvit do všeho, může udělat nejrůznější návrhy, ale jako u všeho to nakonec končí tím, že výkonnou moc má Evropská komise,“ říká dnes již bývalý europoslanec Jaromír Kohlíček (KSČM), který v EP působil v minulém volebním období.

Předsedou výboru je v současné době německý křesťanský demokrat David McAllister, který je v evropském parlamentu členem Evropské lidové strany. Na stejném postu působil už v minulém volebním období. Jen pro zajímavost, z České republiky patří do této politické skupiny členové stran TOP 09 nebo KDU-ČSL.

Jak to vlastně všechno vzniklo?

Důležitým úkolem výboru je i dohled nad rozšiřováním členské základny. Úplně prvními členy původního Evropského hospodářského společenství byla šestice států, tedy Francie, Itálie, Německo, Belgie, Lucembursko a Nizozemsko. Další státy přistoupily až v roce 1973 a úplně posledním státem, který se stal součástí evropské 28 bylo v roce 2013 Chorvatsko. Česká republika je součástí EU od roku 2004.

„Ze začátku v těch vyjednáváních jsme ve srovnání s těmi dalšími státy střední a východní Evropy, které se také snažily vstup do EU, platili za takové dobře připravené šampiony, kteří chápou, co je třeba udělat a jsou té myšlence oddáni. Můžeme říci, že po roce 1998 to tempo ochladlo. Čeští politici se na plnění standardů přestali soustředit. Některé drobné výtky ze strany EK se v tom nedostatečném progresu ignorovaly, nebo se na ně příliš pružně nereagovalo. Na přelomu tisíciletí pak přišla velmi kritická zpráva, že vstup ČR v té první vlně mohl být i ohrožen,“ vzpomíná politolog Petr Jurek.

Obecně se České republice vyčítalo zejména nízké tempo v přejímání právních předpisů. Výtky ale přišly i ze strany některých členských států. Proces našeho přijetí do unie trval šest let. O mnoho déle se ale snažila k evropskému společenství připojit Velká Británie, i když nejdřív o vstup příliš nestála. Nakonec ji k tomu donutila obava ze vzniku celní unie, která by mohla pro Brity znamenat velkou ekonomickou nepříjemnost. Vstoupit do tehdejšího Evropského hospodářského spole-

členství se jim nakonec podařilo až po dlouhých 12 letech.

„Můžeme říci, že ty ekonomické motivy na přelomu těch 50. a 60. let zvítězily a začalo vyjednávání možnosti vstupu, možnosti začlenění. Tam potom vstoupil do hry francouzský prezident, někdejší generál Charles de Gaulle, který po dvou letech, kdy nechal ty aktéry vyjednávat, zničeho nic řekl, že on tu přístupovou smlouvu nikdy nepodepíše, takže de facto vetoval otázku vstupu Velké Británie do evropského společenství. Pak tento svůj postoj ještě jednou zopakoval v průběhu 60. let a můžeme říci, že pak se vlastně čekalo na to, až z politiky odejde a snad přijde z pohledu Britů nějaký rozumnější prezident, který ten vstup připustí. To se pak stalo a Británie nakonec vstupuje v roce 1973,“ řekl Jurek.

Britové od začátku nebyli přesvědčeni o tom, že zapojit se do západoevropské integrace je správná věc a obecně se v jejich společnosti jednalo o kontroverzní téma. Takové první „brexitové“ referendum tam proběhlo už první rok po vstupu, tedy v roce 1974, kdy se nakonec rozhodli v Evropském společenství setrvat. Teď se o vystoupení jedná znovu. Británie již v minulosti byla tak trochu na vázkách, jestli se podřizovat v některých otázkách společným rozhodnutím, jestli je to správná cesta, kterou by se měli Britové vydat. Této nálady se pokusil využít nedávný britský premiér David Cameron.

Ten se nechal inspirovat událostmi 80. let, kdy právě tehdejší premiérka Margaret Thatcherová vyjednala Británii speciální pravidla. I on chtěl pro svou zemi získat ústupky, které pak předložil

občanům v referendu. „Politologové již tehdy říkali, že je to opravdu velmi riskantní hra, ani sám Cameron si asi nikdy vystoupení z EU nepřál. On si přál být znovu zvolen premiérem, chtěl vítězství své strany ve volbách a obhájit premiérský mandát. Ale ta hra se mu vymkla z rukou, protože do ní vstoupily ty jasně probrexitové síly. Tedy strany, které opravdu evropskou integraci z podstaty odmítaly a oslovily poměrně velkou část veřejnosti,“ vysvětlil politolog Jurek.

Termín Brexitu je zatím ve hvězdách, ale Británie je k němu zase o něco blíže

Nejaktivnější byla britská strana UKIP. V jejím čele stál politik Nigel Farage, který rozjel poměrně rozsáhlou pro brexitovou kampaň. Referendum se pak netýkalo, jak bylo původně v plánu vyjednání výhod, ale rovnou padla otázka, zda zůstat, nebo odejít z EU. V referendu se Britové vyslovili pro Brexit. Farage pak ale po výsledcích referenda z politické scény zmizel. Následného poreferendového vyjednávání se už nezúčastnil. A dodnes tak není vyřešena hlavní podstata toho, za jakých podmínek by z unie měla Velká Británie vystoupit. Paradoxně se před letošními volbami Farage opět vynořil na scéně s novou partají nazvanou Strana pro Brexit a od začátku předvolební kampaně v Británii byl favoritem voleb do EP, které se ale pro Brity už neměly vůbec uskutečnit.

Už 24. května 2019 britská premiérka Theresa Mayová oznámila, že 7. června skončí jako vůdkyně konzervativců. Uvedla, že v čele vlády setrvá, dokud konzervativci nevyberou jejího nástup-

ce. Volby do Evropského parlamentu skončily zdrcující porážkou vládních konzervativců. Získali pouze deset procent hlasů, zatímco vítězná Strana pro brexit Nigela Farage obdržela skoro třetinu odevzdaných hlasů. Věci

začaly nabírat na obrátkách poté, co se 24. července stal novým britským premiérem lídr britských konzervativců Boris Johnson. Ve svém prvním projevu v roli ministerského předsedy přislíbil, že Spojené království v každém případě

Bývalý europoslanec Jaromír Kohlíček

k 31. říjnu odejde z Evropské unie, a to s dohodou s Bruslem, nebo bez ní.

Zatím není úplně jasné, zda nový premiér dosáhne toho, co si stanovil. „Co bude dál, to těžko říci, cítíme v té britské společnosti dost velké napětí už od vyhlášení výsledků referenda o brexitu. Politici zatím trvají na tom, že další referendum o nějakých podmínkách vystoupení nechtějí. Já bych to nepovažoval úplně za nepravděpodobnou variantu. Stejně tak nepravděpodobná varianta není nějaký dlouhodobější odklad, protože ta dohoda, ta vize toho budoucího uspořádání zatím není v takové podobě, že by asi většina politiků byla ochotná se s tím smířit,“ řekl politolog Jurek.

Británie míří ven z EU, kdo chce naopak do EU?

Pojďme od vystupování z EU ke vstupu. V současné době se chtějí k Evropské unii připojit další státy. Proces přijetí nového členského státu obnáší podrobnou úřednickou práci. „Ta má zahrnout něco přes 200 tisíc normostran a ty se musí srovnat s domácí legislativou. To je první úkol, druhý úkol spočívá v tom, že je snaha postupně otevírat jednotlivé kapitoly přístupových rozhovorů a v těchto kapitolách se potom srovnávají ty části legislativy daného státu s tím, co je všeobecně přijato v rámci EU,“ vysvětluje ex-europoslanec Jaromír Kohlíček.

To, že se jedná o složitý proces, dokazuje i doba, kterou trvají samotné přístupové rozhovory, nebo doba kterou se některé státy snaží do unie dostat. Například Turecko je kandidátskou zemí od roku 1963. V roce 1978 bylo

odmítnuto Maroko a od té doby více méně se uvažuje o dalších možných zemích pouze v rámci Evropy,“ zdůraznil Kohlíček.

Co se týká Turků, Evropský parlament v současné době doporučil Evropské komisi a Radě EU pozastavit s nimi vstupní rozhovory. Výbor pro zahraniční věci upozorňuje na nesvobodu projevu, médií a přístupu k informacím. Takový stát podmínky přijetí podle europoslanců nesplňuje.

„My máme poměrně velký seznam věcí, které ta země musí splňovat k tomu, aby byla přijata do unie. Jsou tam nároky na reformy institucí, celých sektorů, jsou tam nároky zrovna v mé oblasti velmi silné, aby fungovala nezávislá justice, aby byla vymahatelnost práva, aby ta země bojovala, potírala korupci a organizovaný zločin,“ říká česká eurokomisařka Věra Jourová (ANO).

Dalšími kandidátskými zeměmi jsou v současné době ještě země Balkánu. „My se teď intenzivně bavíme se Srbskem, s Černou Horou, se Severní Makedonií, s Bosnou a Hercegovinou, s Albánií. Já tam občas zajedu, nebo za mnou jezdí ministři spravedlnosti a sleduji, jak pokročili s reformou justice,“ uvedla Věra Jourová.

„Neustále se také koketuje s myšlenkou, zda by se vůbec mohlo začít někdy jednat s Ukrajinou, protože ten současný systém na Ukrajině z hlediska evropských norem není zrovna příliš ideální. Dost velká snaha je do těchto rozhovorů zahrnout také Kavkazské republiky a Bělorusko,“ doplnil ex-europoslanec Kohlíček.

VÝBOR EP HOSPODÁŘSTVÍ A MĚNA DOHLÍŽÍ NA EKONOMICKOU STABILITU

Otázkami týkajícími se hospodářské a měnové unie, regulace finančních služeb, nebo třeba volného pohybu kapitálu a plateb se zabývá výbor Evropského parlamentu s názvem Hospodářství a měna. Na starost má i politiku hospodářské soutěže, nebo mezinárodní finanční systém. Pojďme se podívat i na to, jakým způsobem ovlivňuje naše regiony.

Hospodářská a měnová unie by měla členským státům zaručit co nejvyšší hospodářskou a ekonomickou stabilitu a jejich obyvatelům třeba vyšší zaměstnanost, kromě toho zahrnuje také společnou měnovou politiku a společnou měnu euro. První úvahy o měnové integraci se objevily už v 70. letech.

„Tehdy vznikla nějaká měnová unie, která ale nebyla založená na společné měně, proto to také příliš dobře nefungovalo. Státy poslouchaly ta pravidla, jenom pokud se jim to vyplatilo, nebo je příliš mnoho nestálo ta pravidla dodržet. Na začátku 90. let proto vzniká projekt té současné eurozóny, to znamená měnové unie, jejímž základem bude nová společná měna,“ vysvětluje politolog Petr Jurek.

Nejprve bylo nutné vyřešit otázku, kdy je vlastně daný stát připraven svou národní měnu nahradit. To od roku 1993 určují takzvaná Maastrichtská kritéria, která musí každý stát před přijetím eura

splnit. „Tato jednotlivá kritéria jsou čtyři, sestávají z kritérií ohledně veřejných financí, konkrétně veřejného dluhu deficitu veřejných financí, kurzové stability a dlouhodobých úrokových sazeb,“ říká Zdeněk Čech, zástupce vedoucího zastoupení Evropské komise v ČR.

Na přelomu tisíciletí existovala společná měna zatím jen v bezhotovostní formě a teprve od 1. ledna 2002 byla zavedena do oběhu. Přijetí eura a úplné nahrazení společné měny se ale ani na svém začátku příliš nesesetkávalo s kladným ohlasem. Kdo zavedení eurozóny od počátku kvitoval, byli podnikatelé, těm totiž společná měna vyřešila spoustu problémů.

„Například problém kurzových ztrát, když objednával něco z Německa do Francie a platil jsem to zbožím v jedné měně a v jiné měně jsem vyplácel zaměstnanci, tak se mohlo stát, že jenom pohyb kurzu mě připravil o zisk a uvedl mě do ztráty,“ popisuje politolog Petr Jurek.

Jak bojují podnikatelé v Česku s rozdílnou měnou?

Změna kurzu eura, ale i ostatních národních měn států, které stále nejsou součástí eurozóny, způsobuje komplikace podnikatelům dodnes, to potvrzuje například ředitel oděvnícké firmy z Ústí nad Labem. O tom jakým způsobem ovlivňuje změna kurzu eura chod společnosti pohovořil Radek Veselý, statutární ředitel společnosti ADLER Czech a.s.

Ředitel společnosti ADLER Czech Radek Veselý

„Ovlivňuje nás to velmi významně, naše společnost je dodavatelem reklamního textilu a pracovních oděvů do celé Evropy, to znamená, že každoročně čelíme kurzovnímu riziku. Ohrožuje nás nejen změna kurzu eura, ale i změna jakékoliv národní měny. Obchodujeme samozřejmě i se státy jako je Polsko, Maďarsko, Velká Británie, nebo například Rumunsko. To znamená, že pohyby těchto kurzů významně ovlivňují naši marži, potažmo i zisk. Pokud koruna posiluje, tak realizujeme kurzové ztráty z těchto oblastí.“ říká Radek Veselý.

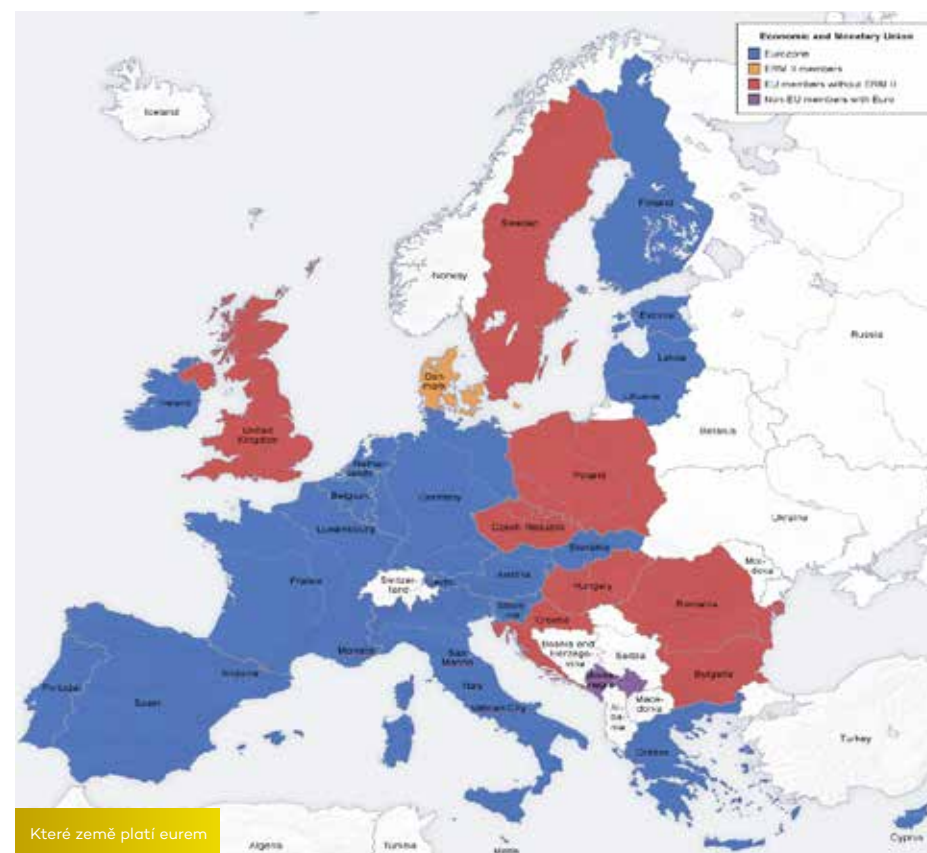
Změna kurzu se může odrazit na marži tak, jak se to konkrétně stalo firmě v roce 2018, kdy realizovala kurzové ztráty právě vlivem posilování a nebo zejména výkyvu kurzu koruny k národním měnám ve výši kolem 13 milionů korun. „Naše společnost se primárně zaměřuje primárně na byznys, neděláme jakékoliv kursové spekulace, to znamená, že pro naši společnost je výhodné, když kurzy jsou stabilní a neoscilují směrem nahoru, ani dolů. Pracujeme samozřejmě s kurzovým rizikem, děláme každoročně zajištění, to znamená, že děláme vše proto, aby nás extrémně neohrozily výkyvy kurzu a neomezily tak náš byznys. Domníváme se, že v těch predikcích na nejbližší roky by společnost neměla být významně postižena.“

Predikce samozřejmě není nikdy sto procentní, například loni odborníci predikovali, že koruna prorazí hranici 25 korun, což se nestalo. Naopak se vrátila zpátky ke 26 korunám. „Takže ta predikce byla výrazně mimo. Ale domníváme se, že vzhledem k těm našim propočtům, které si i sami interně děláme, by nás do budoucna neměl ohrozit vývoj kurzu eura, koruny i národních měn. Co nás ovšem může významně ohrozit, je vliv kurzu euro - dolar. Tam do toho vedle ekonomiky vstupují i politické faktory a vůbec nejistota v globálním světě. Tam jsou ta rizika nepredikovatelná. Tam určitě ohrožení vidíme,“ vysvětlil Radek Veselý, šéf společnosti ADLER Czech.

Proč nemají všechny členské země EU společnou měnu?

Od zavedení společné měny existují dvě výjimky, státy, které si mohou ponechat svou národní měnu, aniž by porušovaly podmínky vstupu do EU. Jde o Velkou Británii a Dánsko. „Měly tu výhodu, že už v době, kdy se o tom vyjednávalo, začleňoval se to do těch společných smluv projekt eurozóny. Byly tak uvnitř té integrace. Takže si dohodly trvalou výjimku, sepsali, že nemusí a nikdy nebudou muset společnou měnu přijmout,“ říká politolog Petr Jurek.

Ostatní členské státy ale povinnost zavést společnou měnu mají. V současné době se ale platí eurem pouze v 19 z nich. Ty ostatní mají odklad, patří mezi ně třeba Česká republika, ale i Švédsko. „Právě také Švédsko nebylo projektem společné měny euro nadšeno. Slíbilo také, že až bude ekonomicky připraveno a splní ta kritéria Maastrichtská, takže tu společnou měnu euro přijme. Švédsko od té doby ta kritéria neplní, částečně to je odraz jeho ekonomické reality, zejména v nákladnosti toho státu blahobytu, ale částečně je to i politické rozhodnutí je tak úplně neplnit,“ uvedl politolog.

V podobné situaci je i Česko. To, že jsme doteď společnou měnu nepřijali, se klade za vinu hlavně politikům, kteří neumějí dostatečně vysvětlit, co by pro nás vlastně nahrazení národní měny eurem znamenalo. A Češi tak mají z přijetí eura obavy.

„Začal bych možná tím, že bych citlivým způsobem apeloval, že rizika, která si lidé představují, že euro přinese, tak že nebudou naplněna. To znamená zdražování, popřípadě komplikace v tom, jak vůbec nakládat s penězi. Velká část zemí, která právě v roce 2004

spolu s námi do EU vstoupila, už dávno eurem operuje. Všechny tři baltské státy, Slovensko, Slovinsko, Kypr a Malta. Takže je to docela dostatečná množina zemí, která prokázala, že euro není žádný strašák,“ konstatoval známý ekonom Petr Zahradník.

A ve stejném duchu jako ekonom hovoří i Luděk Niedermayer (TOP 09), místopředseda Hospodářského a měnového výboru EP. „Naše ekonomika je hodně provázaná s těmi hlavními zeměmi eurozóny, to znamená s ekonomikou například Německa. A proto je pravděpodobné, že naše země, její ekonomika i občané, by měli z přijetí eura přínos. To znamená, že naše země by rostla rychleji, rostly by platy, rostla by životní úroveň.“

„V tomto smyslu je trochu kontroverzní a taky zvláštní ten názor některých politiků, že bychom snad měli na toto téma vypsat v ČR referendum. Upřímně si nedokážu představit, jak by se pracovalo s výsledkem referenda, který přijetí eura v ČR odmítne, protože to je už druhé referendum. O tom samém už voliči jednou rozhodovali, když rozhodovali o vstupu do EU. Teď bude vůle lidu taková, že společnou měnu euro nechceme, ale zároveň už jsme se zavázali, že ji mít budeme. To nedává smysl, nechtěl bych být v kůži politika, který to pak bude řešit,“ poznamenal politolog Petr Jurek.

Chceme v Česku platit eurem?

To, že se čeští politici do přijetí eura příliš nehrnou je možná i důsledkem toho, že státy, které ještě nemají společnou měnu, do jejího přijetí nikdo nenutí. Je

ale možné, že politický vliv a vůle obyvatel by v budoucnu nemusely být jediným faktorem, který by ke společné měně některé státy přivedl.

„Je to asi otázkou nějaké ekonomické krize, která nás pravděpodobně v budoucnu, nebo určitě nás v budoucnu čeká. Otázka je kdy, kdy třeba koruna bude tu ekonomickou krizi snášet hůř než společná měna Euro. A pak možná to bude varianta, která se stane i politicky akceptovatelnou,“ hledí do budoucna politolog.

A právě ekonomická krize je dalším z bodů, kterými se výbor Evropského parlamentu Hospodářství a měna zabývá. Jak se dá proti ní bojovat? „Nejlépe se jí daří, když lidé ztratí důvěru v ekonomiku, najednou změni své chování, začnou snižovat své výdaje. A v té chvíli v tom dnešním světě, který někteří ekonomové popisují bonmotem, že si kupujeme věci, které nepotřebujeme za peníze, které nemáme, tak dramatická změna chování vede k vážným důsledkům. Můžeme být na krizi lépe připraveni, což je podle mého názoru případ Evropské unie,“ varuje místopředseda Hospodářského a měnového výboru, europoslanec Luděk Niedermayer.

Hospodářský a měnový výbor má také na starosti politiku hospodářské soutěže. Její koordinace v rámci EU je důležitá hlavně proto, aby si udržely konkurenceschopnost i malé firmy. Zjednodušeně řečeno, dohlíží na to, zda spojení dvou velkých firem negativně neovlivní ty malé, nebo zda velké firmy nemají přílišnou státní podporu.

Luděk Niedermayer

VÝBOR ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI KOORDINUJE PRACOVNÍ POLITIKU V ZEMÍCH EU

V této kapitole našeho seriálu Evropský parlament očima regionů se podíváme na činnost Evropského parlamentu v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí. Výbor, který se touto problematikou zabývá se zaměřuje na práva pracovníků, dohlíží na opatření ochrany zdraví a bezpečnosti na pracovišti. Výbor nese název Zaměstnanost a sociální věci. Jeho cílem je také třeba stanovovat pravidla odborných kvalifikací, nebo volného pohybu pracovníků v rámci EU. Stranou ovšem nezůstává ani velmi závažné téma nezaměstnanosti. Jde o jeden z výborů, který má v Evropském parlamentu spíše koordinální a doporučující pravomoci. To ale zdaleka neznamená, že by nebyl důležitý.

„Výbor Zaměstnanost a sociální věci vlastně nastavuje směr politiky zaměstnanosti, směr vytváření nových pracovních míst, lepších pracovních míst, směr propojení trhu práce se vzděláváním, mobilitu v Evropě. To znamená volný pohyb osob, volný pohyb služeb a volný pohyb pracovníků po Evropě,“ informovala členka výboru a europoslankyně Martina Dlabajová (ANO).

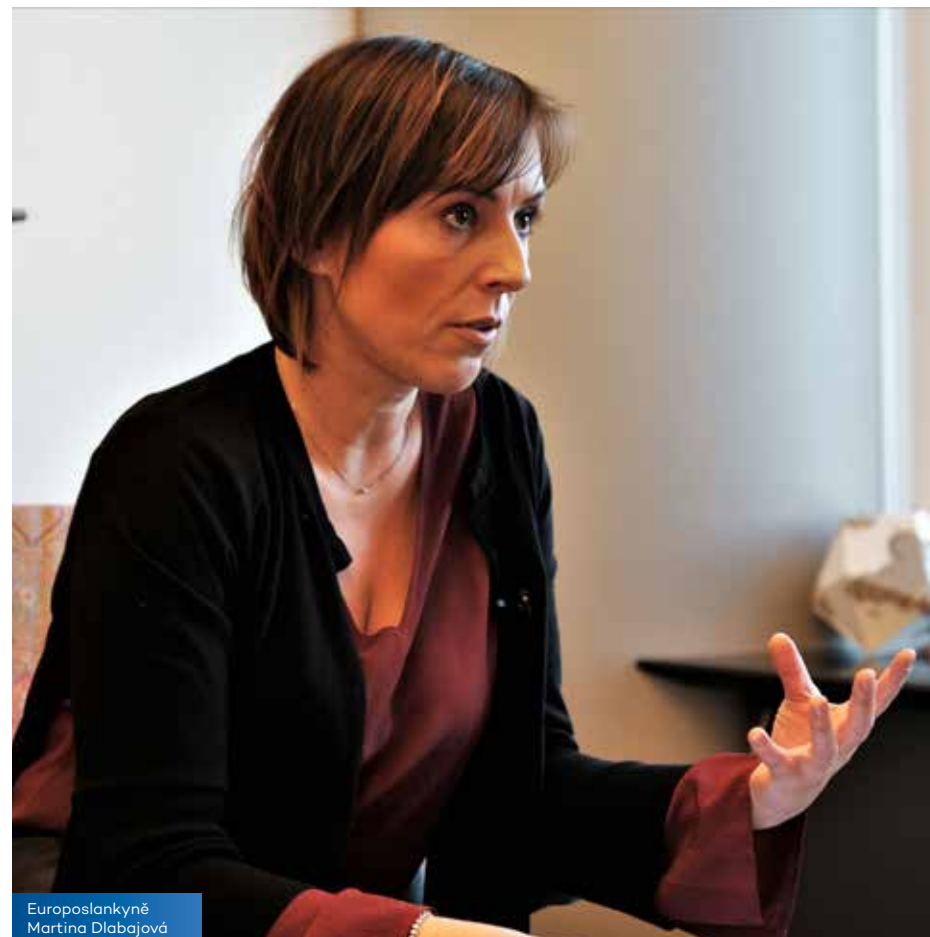
Dva roky po vstupu do Evropské unie pracovalo v zahraničí okolo 55 tisíc Čechů, dnes už je jich víc než dvojnásobek. Nejčastěji lidé míří za prací do Velké

Británie, Německa a Rakouska, kromě kvalifikovaných řemeslníků je tam poptávka po zaměstnancích ve zdravotnictví nebo třeba v gastronomii.

„Mobilita je neustále ještě velmi nízká, když to srovnáme třeba s USA. Lidé nejsou zvyklí tak jako v USA cestovat za prací někam jinam a už vůbec ne mezi státy EU, ale na druhou stranu jsou takové režimy, jako je například vysílání pracovníků, kdy firma jednoho členského státu získá zakázku v jiném členském státu a vyšle na tu zakázku nějaké své pracovníky,“ říká europoslankyně Dlabajová.

EU pomáhá nastartovat kariéru v zahraničí i mladým lidem, a to třeba prostřednictvím programu Erasmus, který kromě vysílání studentů na studium, zprostředkovává i zahraniční praxe. To úzce souvisí i s podporou v nezaměstnanosti, její míra v EU od června 2011 neustále klesá. V současné době činí přibližně 6,5 procenta. Některé státy na tom ale, co se týče zaměstnanosti mladých lidí, pořád nejsou příliš dobře.

„Jižní státy například mají neskutečně vysokou nezaměstnanost, na některých místech dokonce 50 – 60 procent, jedná se o některé regiony v jižní Itálii v Řecku, v jižním Španělsku. Každý druhý mladý člověk je tam bez práce a nemá ani šanci tu práci nějak brzo

Europoslankyně
Martina Dlabajová

získat,“ popisuje neradostnou realitu v některých zemích europoslankyně Dlabajová.

Naopak velmi dobře je na tom právě Česká republika. V rámci Evropské unie je u nás v současné době míra nezaměstnanosti vůbec nejnižší, a to konkrétně pod hranici dvou procent. Podle posledních informací je na tom nejlépe hlavní město Praha a hned po něm Plzeňský kraj. Nízkou míru nezaměstnanosti hlásí tradičně jižní Čechy. Na-

příklad na Českobudějovicku jsou práce jen necelá dvě procenta obyvatel.

**Jak si aktuálně stojí
některé regiony v oblasti
zaměstnanosti a čím jim
pomáhá EU?**

„K poslednímu březnu evidovaly úřady práce v Jihočeském kraji kolem deseti tisíc uchazečů o zaměstnání, vlastně je to o 2000 uchazečů méně, než bylo v březnu loňského roku. A o téměř sedm

tisíc méně, než v březnu předloňského roku,” říká Vladimír Brablec, šéf Úřadu práce České Budějovice. Jihočeský kraj tak v rámci klesajícího trendu nezaměstnanosti spíše řeší, kde sehnat kvalifikované pracovníky. „My samozřejmě komunikujeme s hospodářskou komorou i s dalšími profesními organizacemi. Uzavíráme sektorové dohody. Snažíme se propagačními videi lákat studenty do těch profesí, které jsou potřeba. Ať už jsou to věci týkající se kovoobrábění a technických profesí,” zdůraznila Ivana Stráská, hejtmanka Jihočeského kraje.

Úřady práce v některých oblastech úzce spolupracují s Evropskou unií. „Úřady práce využívají prostředků EU, ať jsou to národní projekty, nebo naše regionální. Máme své speciální jihočeské projekty. Ty se zaměřují právě na problémové cílové skupiny, jako jsou dlouhodobě nezaměstnaní, lidé starší 50 let, zdravotně hendikepovaní,” pokračuje Vladimír Brablec. Jeden z takových programů má název POVEZ 2. Je určen zaměstnavatelům, kteří tak v době nedostatku zaměstnanců mohou vzdělávat své pracovní síly a jsou jim hrazeny odborné kurzy. Ty jsou placené z evropských prostředků.

„Jsme rádi, že teď řešíme spíše tento problém, i když je obtížný. Pamatujeme si problémy, kdy byla i u nás vysoká nezaměstnanost. Kdy jsme v rámci evropských peněz podporovali různé akce a projekty, které pomáhaly nezaměstnaným s rekvalifikací, aby si dál mohli hledat práci,” vzpomíná jihočeská hejtmanka. V dalších měsících prvního pololetí letošního roku se očekává další snižování nezaměstnanosti. A to především díky pokračujícímu nástupu sezónních prací.

Úřady práce se soustředí na starší uchazeče o zaměstnání

Pomoci nezaměstnaným rekvalifikovat se a hledat práci má u nás v republice za úkol hlavně aktivní politika zaměstnanosti. Prostřednictvím té v současnosti pomáhají nezaměstnaným třeba v Ústeckém kraji, kde je jejich počet z celé republiky vůbec nejvyšší.

„Hlavním cílem aktivní politiky zaměstnanosti v letošním roce je zaměstnávání osob, které jsou v evidenci dlouhodobě. To znamená více jak 12 měsíců. Zároveň se soustředíme na to, když jsou klienti v hmotné nouzi. Také se soustředíme na uchazeče, kterým je více než 55 let a na uchazeče, kteří mají nějaké zdravotní omezení, které by jim bránilo uplatnit se na trhu práce,” říká Jaroslav Kunc z Úřadu práce Ústí nad Labem

A jaké jsou vlastně nástroje aktivní politiky zaměstnanosti? „Těch nástrojů je spousta, ale v letošním roce nejvíce využíváme veřejně prospěšné práce. To jsou místa, která jsou vytvořena ve spolupráci s obcemi, městy a také s neziskovými organizacemi. Jsou to práce, které jsou převážně v charakteru pomocných prací při úklidu obcí v neziskových společnostech. Také jsou to nějaké pomocné práce. Dále využíváme rekvalifikace, což je také nástroj aktivní politiky zaměstnanosti. Ten slouží hlavně k tomu, abychom změnili kvalifikační předpoklady těch uchazečů tak, aby byly v souladu s potřebami zaměstnavatelů. V menší míře se v letošním roce využívají společensky účelná pracovní místa. To jsou mzdové příspěvky na zaměstnávání uchazečů o zaměstnání z těch problémových skupin. Ale v tomto případě cílené do zaměstnavatelské

sféry. To znamená na podnikatele a ty, co nemají možnost veřejně prospěšných prací,” zmínil Jaroslav Kunc.

Ústecký kraj s nezaměstnaností bojuje dlouhodobě a zůstává na konci žebříčku v porovnání s ostatními kraji. Ale i tady se situace pomalu zlepšuje. „Každý měsíc jsme na tom s nezaměstnaností lépe, než tomu bylo v předchozím měsíci. Došlo k poklesu počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání, teď jich máme 25 tisíc, což je zhruba o 1700 méně, než v předchozím měsíci. Podíl uchazečů o zaměstnání je 4,3 procenta. A to je zase zhruba o dvě desetiny méně, než minulý měsíc,” uvedl Jaroslav Kunc.

A ve které sféře chybí v Ústeckém kraji nejvíce zaměstnanců? Dlouhodobě je velká poptávka po kvalifikovaných dělnících a technících ve strojírenství. Pracovní síly chybí i ve zdravotnictví a v sociálních službách. Poptávka pracovních míst se průběžně mění, má samozřejmě i sezónní výkyvy.

Vezmou roboti lidem práci a zvýší se tak nezaměstnanost?

Dalším velkým tématem, kterým se výbor EP Zaměstnanost a sociální věci v souvislosti se zaměstnaností zabývá, je to, jak bude vypadat trh práce v budoucnosti. „Je to téma, které souvisí s tím, že my víme, že velmi rychle postupuje digitalizace a robotizace. Vystává často taková otázka, jestli roboti nahradí práci lidí, nebo nenahradí. Já jsem zastáncem toho, že v žádném případě nenahradí, protože víme, že spousta nových míst naopak díky robotizaci a digitalizaci vznikne. Vzniknou třeba i mís-

ta, o kterých dnes netušíme, ale budou potřeba v tom novém světě na tom novém pracovním trhu. A to bude velmi zajímavé, protože my musíme lidi připravit na ty nové dovednosti,” hledí do budoucnosti europoslankyně Martina Dlabajová.

Do působnosti výboru spadá i sociální zabezpečení. To si řeší každý stát samostatně, ze strany EU je ale potřeba tuto oblast koordinovat. „Aby když někdo se přestěhuje z jednoho členského státu do druhého věděl, zda má nárok na nemocenskou, mateřskou, na důchod, nebo třeba i na podporu v nezaměstnanosti. Tyto věci se nám objevují i v takových aktuálních otázkách. Rakousko schválilo zákon 1. ledna, kde určilo to, že přídatky na děti nebudou dávány cizincům, kteří v Rakousku pracují. To já považuji za velice diskriminační, protože lidé, kteří žijí své rodiny na jižní Moravě, pracují třeba v Rakousku. Platí daně, platí sociální zabezpečení v Rakousku. Mají tak stejný nárok, jako mají rakouští pracovníci. Takže to je věc, na kterou se díváme hodně zblízka, aby třeba něco podobného neudělalo i Německo. Tam je také spousta lidí, kteří žijí mezi Německem a Českou republikou,” doplnila europoslankyně Martina Dlabajová.

NEJEN ČISTOTU ZEMÍ EU SLEDUJE VÝBOR ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A BEZPEČNOST POTRAVIN

Boj proti klimatickým změnám, zlepšování informací o potravinách, řešení otázek veřejného zdraví na evropské úrovni, nebo nakládání s odpady. To je v těch nejhrubších rysech hlavní činnost výboru Evropského parlamentu Životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin. Podrobněji se něj zaměříme v této kapitole. Politika životního prostředí je jednou z nejmladších politik Evropské unie. Významným způsobem ale zasahuje do legislativního dění i v dalších oblastech.

„Řekla bych, že to je jeden z neaktivnějších výborů v EP a je také jedním z největších, protože ta jeho agenda je opravdu široká. My například v Evropském parlamentu na rozdíl od České republiky máme velké kompetence v oblasti energetiky a politiky, která se týká ochrany klimatu. Máme velké kompetence v tom, jakým způsobem se postavit právě k bezpečnosti potravin. To znamená, že přijímáme řadu doporučení, jaké chemické látky už by se neměly v zemědělství a potravinářství používat,“ říká europoslankyně Kateřina Konečná (KSČM).

To úzce souvisí právě se zemědělskou produkcí. Kromě výroby a zpracovávání některých potravin se nejvíce chemických látek do jídla dostává už na poli při chemickém hnojení. „Jak se nadužívá pesticidů u různých způsobů che-

mického hnojení, to je jedna z podmínek, u které já říkám, že není udržitelná. A rozhodně není environmentální. Nám se to vrací, je vidět, že nám to už prosakuje do spodních vod. Že tímto způsobem se do našich těl dostávají chemické látky. Nesmíme zapomínat ani na chov hospodářských zvířat a drůbeže. Velmi často se jim podávají antibiotika proto, aby jeden nemocný kus nenakazil celé stádo. Ale to stádo je v zásadě zdravé a dává se to proto jako prevence. Ta rezidua velmi často zůstávají i v tom mase. To jsou věci, které by EU měla jednoznačně zajistit pro ochranu svých spotřebitelů. Není vždy jisté, že když si koupíte maso v zahraničí, tak budete mít jistotu, že je zdravotně nezávadné. Že tomu tak není, se ukázalo na skandálu s dovozem masa z Polska,“ vysvětluje europoslanec Stanislav Polčák (TOP 09).

Dvojitá kvalita trápí jen některé země EU

Jestli jsou potraviny bezpečné a neobsahují třeba právě závadné chemické látky, si každý stát kontroluje sám. Dalším tématem, které hýbe Evropským parlamentem, je problematika dvojí kvality. „Co se týká dvojí kvality, tak to je velké téma, které se zde řešilo poslední čtyři roky. My jsme doufali a věřili jsme, že to téma bude dořešeno do konce tohoto období, ale bohužel

se to nepovedlo. Pokud ale mohu mluvit za evropský parlament, tak se nám všem ze střední Evropy snad podařilo vysvětlit našim západním kolegům, že to opravdu problém je,“ nastínila jedno z hlavních témat europoslankyně Konečná.

Dvojitá kvalita ovšem existuje nejen u jídla. Že prací prášek nebo aviváž stejné značky z Čech nevoní tak, jako ty z Německa, by se třeba ještě dalo přehlednout, problém ale nastává právě u potravin. A o co hůř, šetří se i na dětech.

„Byla jsem spoluzpravodajkou ve výboru pro životní prostředí, dávali jsme tam pozměňující návrh, že u dětské výživy prostě nemůže existovat dvojitá kvalita. Že to je prostě něco úplně nepochopitelného. Protože když koupíte pro dítě stravu do jednoho roku věku, která má obsahovat určité množství lososa, tak v Německu si koupíte od té samé značky výrobek obsahující 70 procent lososa. A v Čechách si koupíte to samé, ale jen se 40 procenty lososa. Tak na tom je něco špatně. Všichni na mě hleděli, včetně lobbistů z té druhé strany

Europoslankyně
Kateřina Konečná

a vysvětlovali mně, že v různých zemích mají lidé různé chutě. Já jim řekla, že dítě v jednom roce prostě nemá chuť, takové vysvětlení prostě není možné. Je to o tom, že my to potřebujeme dostat do zákonného rámce, aby ty firmy, které toto dělají, dostávaly sankce. Jiná cesta k tomu, aby se začaly chovat spotřebitelsky normálně, prostě nevede. Máme jeden trh, máme mít jednu kvalitu. A neexistuje žádná výjimka," popisuje praktiky některých výrobců Kateřina Konečná.

Europoslanci ze střední a východní Evropy se proto snažili dostat problematiku dvojí kvality potravin mezi nekalé praktiky. To se ale nakonec nepodařilo. Podle některých českých zástupců obsahuje přijatý zákon celou řadu právních kliček, které hrají do karet velkým výrobcům. Ti totiž právě na dvojí kvalitě vydělávají nejvíce.

Své o tom ví i europoslankyně Dita Charanzová (ANO). „Narazili jsme na velký odpor těch velkých obchodníků, kteří mají sídla v celé řadě států. Nejvíce proti asi bylo Německo, ale také Rakousko se stavělo k té otázce poměrně rezervovaně. Ty nedostatky se v těch průzkumech ukazují zhruba u 30 procent nakoupeného zboží. Bavíme se tady o kakau v čokoládě, bavíme se o procentu rybiho masa třeba v rybích prstech nebo o procentu masa například v masových konzervách.“

Přísná legislativa pořádně zatápí českým teplárnám

Bezpečnost a kvalita potravin není zdaleka jediným tématem, kterým se tento výbor Životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin zabývá. Do jeho působnosti spadá i životní prostředí, nebo například i v současné době velmi diskutovaná změna klimatu.

Sídlo společnosti Plzeňská teplárenská

„Po pařížské konferenci 2015, kdy se EU zavázala k poměrně silným opatřením, která se rozhodla přijmout, tak jsme přijali dva obrovské klimatické balíky. Týkalo se to právě energetiky, týkalo se to středních, velkých zdrojů znečištění. Ale týkalo se to například českých tepláren. A toho, jak to s ní bude do budoucna, protože naše teplárny jsou poměrně unikátní v rámci celé EU. A teď nemyslím jen tím, co spalují. Ale především tím, že vůbec existují a kolik domů jsou schopny vytopit. Samozřejmě se opatření týká i ovzduší, protože ovzduší nezná hranice. Té evropské legislativy v tomto období bylo, troufnu si říci, nejvíce v historii Evropského parlamentu. Tato legislativa se přímo dotkla třeba i teplárny v Plzni. Kvůli emisním požadavkům Evropské unie stálo její vedení v roce 2017 před těžkým rozhodnutím. Zda investovat miliony do rekonstrukce více než 30 let starých kotlů, nebo se spojit s konkurencí, a vytvořit tak silnější společný podnik, který pak může lépe čelit přísným nařízením.“

„Na těch našich současných kotlích, které máme, nejsme bohužel schopni zvládnout ty přísné normy, které až desetkrát snižují ten současný stav. Musíme do těch zdrojů prostě investovat," říká ředitel společnosti Plzeňská teplárenská Tomáš Drápela. Teplárna měla na snížení emisí doslova šibeniční termín. Normy, které nařídila EU, musí podobná zařízení splňovat od roku 2022. Do rekonstrukce potřebné k tomu, aby kotle požadavkům EU vyhovovaly, by Plzeňská teplárenská musela investovat asi 1,5 mld korun.

Město Plzeň proto začalo vyjednávat o spojení své stoprocentně vlastněné společnosti Plzeňská teplárenská se svým plzeňským rivalem, kterým je

společnost Plzeňská energetika z koncernu EPH podnikatele Daniela Křetínského. „Plzeňská energetika má své kotle v mnohem lepším stavu a v zásadě může svou kotelní kapacitu nabídnout tomu společnému podniku. Takže se ušetří potřeba té obrovské 1,5 miliardové investice, kterou by jinak teplárna musela platit ze svého," uvedl Daniel Křetínský, šéf Energetického a průmyslového holdingu.

„Při spojení těch dvou firem jsme schopni tu obrovskou investici oddálit o šest až sedm roků," potvrdil Tomáš Drápela. Po dlouhém a složitém vyjednání tak dalo letos vedení města Plzně přednost spojení s Plzeňskou energetikou. V nově vytvořeném společném podniku má město Plzeň podíl 60 procent, zbývajících 40 procent připadlo EPH.

K čistotě ovzduší v regionech přispívají kotlíkové dotace z prostředků EU

Kromě obrovských teplárenských kotlů znečišťují prostředí i kotle malé, které mají lidé ve svých domech. I tady se Evropská unie snaží zasahovat, a to konkrétně prostřednictvím velmi populárních kotlíkových dotací. Cílem tohoto programu je do roku 2020 snížit emise znečišťujících látek, které do ovzduší unikají z lokálních topenišť. Výsledkem by měla být výměna asi 85 tisíc starých kotlů. Z fondů EU tak bude domácnostem rozděleno ve třech vlnách celkem devět miliard korun. Velký podíl na znečištění ovzduší mají staré kotle i v Libereckém kraji, kde je jinak kvalita vzduchu oproti třeba sousednímu Ústeckému kraji velmi dobrá.

„Liberecký kraj přerozdělil od roku 2015 na výměnu zastaralých kotlů celkem 285 milionů korun. Na podzim začneme rozdělovat dalších 139 milionů. Všechny tyto peníze jsme již měli k dispozici necelý půlrok před začátkem příjmu žádostí. Poté jsme finance rozdělovali mezi žadatele, jejichž žádosti byly schváleny v zásobníku projektů. Celková částka tedy nebyla vyčerpána během prvního dne, jako je tomu v některých jiných krajích, ale na druhou stranu se povedlo vždy finanční prostředky rozdat beze zbytku,“ říká Filip Trdla, mluvčí Krajského úřadu Libereckého kraje.

V současné době dochází k vyúčtování posledních zhruba 40 projektů z druhé vlny kotlíkových dotací, kterou Liberecký kraj vyhlásil v roce 2017. Červenové zastupitelstvo kraje schválilo vyhlášení třetí vlny s příjmem žádostí od 23. září 2019.

„U programů, kde se kraj zapojuje přímo, je výhoda, že jsme blíže žadatelům

a příjemcům z území. Žadatelé a příjemci tak mají větší komfort při nastavování svých projektů. Zároveň může kraj lépe zacílit na programy, které reagují na aktuální problémy v regionu. Programy, které jsou vyhlašovány na národní úrovni, většinou takovou situaci nevyřeší,“ dodal mluvčí hejmanství Libereckého kraje.

Do působnosti výboru Životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin patří i nakládání s odpadem. V EU se klade důraz hlavně na jeho znovuvyužití. Na úplném konci hierarchie nakládání s odpadem je skládkování. Pro životní prostředí sice nejhorší možná varianta, ale nejlevnější. Recyklací dnes projde přibližně 44 procent komunálního odpadu. EU má za cíl toto číslo do roku 2035 zvýšit na 65 procent. Naopak na skládkách by komunálního odpadu v této době nemělo končit víc než 10 procent.

Některé kotle stále na výměnu ještě čekají

VÝBOR PRO PRŮMYSL, VÝZKUM A ENERGETIKU POSOUVÁ EU STÁLE DOPŘEDU

Vývojem i výzkumem, podporou malých a středních podniků, nebo vytvářením evropského elektronického trhu se zabývá parlamentní výbor pro průmysl, výzkum a energetiku. Jednou z jeho pravomocí je také schvalování legislativy.

„Legislativu, která se například může týkat vývoje energetiky, oblasti splnění klimatických cílů, rozvoje některých sektorů ekonomiky, předkládá ji Evropská komise, posílá se dál do Evropského parlamentu a ministrům do rady. Parlament ji projednává, upravuje ji a pak se s ministry dohaduje na její finální formě,“ vysvětluje europoslanec Luděk Niedermayer (TOP 09).

Další náplní výboru je posuzovat, kam by se v této oblasti mohla Evropská unie posouvat dál. Výbor se rozhoduje, která témata považuje za důležitá, aby se zpracovala. Vytváří k nim politické dokumenty, takzvané zprávy z vlastní iniciativy, ve kterých parlament v případě, když je schválí, pošle nějaký signál, jak si představuje, že by se EU mohla vyvíjet. Jakým způsobem by mohla směřovat evropská legislativa. A je to takový měkký nástroj, jakým způsobem ovlivnit vývoj EU v situaci, kdy Evropský parlament nemá zákonodárnou roli, to znamená, že nemůže vlastní legislativu navrhovat,“ pokračuje dál europoslanec Niedermayer.

Výbor v minulém funkčním období ovlivňoval vývoj unie zejména v oblasti energetiky. „Z počátku se to týkalo energetické bezpečnosti, byla to reakce na krizi, kterou vyvolalo chování Ruska v oblasti plynových dodávek. A za asi nejdůležitější dokument považují zimní balík, který se zabýval reformami energetického trhu, zejména pak trhu s elektřinou v EU.“ Cílem zimního balíku je hlavně to, aby byl v budoucnu energetický trh bez bariér, založený na obnovitelných zdrojích a tržních principech.

„Jedná se jednak o provazbu na cíle v oblasti životního prostředí, ale také otevření prostoru pro nové technologie, pro možnosti lidí se zapojit do energetického trhu, což v minulosti tak nebylo, protože na trhu dominovalo několik velkých výrobců a ostatní byli spotřebitelé.“

A jak to bylo v minulosti? Základy unie leží právě ve společné energetice. Evropské společenství pro atomovou energii bylo ve spojení s hospodářským společenstvím a se společenstvím uhlí a oceli předchůdcem unie, jak ji známe dnes.

O jednotné energetické politice ale můžeme mluvit až později, kdy se stanovily cíle až do roku 1995. Evropská komise pak v průběhu let vydala v sou-

vislosti s energetickou politikou další dokumenty. Jejich hlavním cílem byla zejména konkurenceschopnost, zabezpečení dodávek a ochrana životního prostředí.

Cílem EU je snižování emisí a více energie z obnovitelných zdrojů

V současné době existuje energetická strategie až do roku 2030, její součástí je snižování emisí skleníkových plynů, zvyšování spotřeby z obnovitelných zdrojů, a do roku 2020 by se měly propojit i některé energetické soustavy.

„Je snaha vedle programu EUROATOM mít také sdružený program, který by propojoval energetické sítě, ať už je to síť plynovodů, nebo je to síť elektrická. U nás máme tu elektrickou síť velmi dobře vybudovanou. Je dokonce odolná i těm obrovským šokům, které nám sem čas od času pouštějí přes vysokonapěťové linky Němci. Protože když hodně fouká u Severního moře, vyrábí větrné elektrárny hodně energie. A tato energie má mnohdy i zápornou hodnotu. Oni se ji snaží prodat nejlépe do údolních přečerpávacích elektráren do Rakouska. Protože německá síť sever, jih, východ, západ není propojená, tak to tlačí přes Polsko a přes Českou republiku,“ popisoval elektrické toky dnes již bývalý europoslanec Jaromír Kohlíček (KSCM).

Celá řada států v EU musí myslet na to, že zásoby uhlí nejsou nekonečné a bude potřeba ho něčím nahradit. „Jestliže máme nespolehlivé zdroje, ať už je to vítr, nebo je to sluníčko, slunce samozřejmě svítí jen omezený počet hodin, daleko víc v létě, daleko méně v zimě. A jestliže máme vodu, také ne vždy

je dostatek vody, tak musíme k tomu něco dát. Musím mít nějaký stabilizátor a jestliže jdeme od uhlí, tak tam musí být něco, co včas naběhne, zemní plyn a nebo, a to je strašně důležité v naší domácí energetice, jaderné elektrárny,“ říká Kohlíček.

Je tedy velmi důležité, aby v tomto oboru členské státy spolupracovaly. „Bezpečnost dodávek energií v Evropě není otázka jednoho členského státu, ten to prostě neumí vyřešit. V případě plynu jde samozřejmě o vyjednávání s těmi dodavateli plynu, ale také o dostatečnou kapacitu zásobníku a vzájemnou průchodnost těch sítí tak, aby v případě problému bylo možné doručit ten plyn z jednoho místa do místa druhého. V případě energetiky elektřiny je to ještě složitější, protože ten energetický systém musí být neustále v rovnováze. Proto je hrozně důležité, aby ta bezpečnost energetických dodávek nebyla řešena pouze na úrovni jednotlivých členských zemí nebo regionu, ale spoluprací členských zemí unie. A stejně tak jako je možné přes hranice importovat problém do toho našeho českého energetického systému, tak stejně tak je dobře možné, že v případě, že u nás dojde k nějakému problému, k výpadku vedení, výpadku některého velkého zdroje, tak to řešení toho problému přes hranice dovezeme,“ popisuje europoslanec Niedermayer.

Dotace EU do oblasti výzkumu pomáhají českým firmám

EU pomáhá i v oblasti výzkumu. Investice v tomto odvětví se objevují i u nás. Díky financím z unie má modernější zázemí i Výzkumný ústav textilních strojů v Liberci. „Náš Výzkumný ústav tex-

tilních strojů v Liberci funguje od roku 1951 a od té doby tady vznikla celá řada nových strojů a nových technologií. Ústav se proslavil zejména vynálezem tryskového tkaní, a to sice obou

principů, tedy vodního a vzduchového. Vynálezcem byl Vladimír Svatý, který by letos oslavil 100 let,“ říká Miroslav Václavík, generální ředitel výzkumného ústavu.

Inovace pak výzkumný ústav přinesl i do oblasti předení. „Vznikla zde myšlenka takzvaného bezvřetenového předení, anglicky open-end systém. První příze upředaná v rotoru vznikla zase v Liberci v našem výzkumném ústavu. Po revoluci se společnost zaměřila zejména na využití vzduchového prohozu, vzduchového tryskového stavu pro oblast technických textilií. To byla novinka z naší strany,“ uvedl Václavík.

V současné době se Výzkumný ústav textilních strojů VÚTS, a.s. zabývá automatizací, vývojem, konstrukcí a stavbou speciálních jednoúčelových strojů, manipulátorů, dopravníků a testovacích zařízení. Odběratelem je zejména automobilový průmysl. Činnost výzkumného ústavu se vyznačuje nabídkou komplexních služeb od výzkumu a vývoje, zpracování konstrukčního návrhu až po realizaci kompletního technologického celku. Zároveň disponuje vlastními výrobními kapacitami pro zajištění prototypové a malosériové výroby strojních dílů, strojů a zařízení.

„Ústav se jinak zaměřuje na aplikovaný výzkum, i když částečně děláme i ten základní výzkum. Zejména pak spolupracujeme s výrobními podniky.“ K tomu všemu jsou samozřejmě zapotřebí také odpovídající prostory. Od roku 2013 má proto výzkumný ústav nové sídlo. „Náš nový ústav byl vybudován v rámci projektu VAFPI, což byl program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a byl podporován právě Evropskou unií, jejíž dotace pokryla 85 procent nákladů.“ Dotace z Evropské unie pokryla z většiny jak náklady na výstavbu areálu, tak i jeho vybavení, které je pro chod společnosti velmi významné.

„Jsme za to velmi vděční. „Díky tomu se ústav posunul řádově o několik úrovní dál a mohli jsme rozšířit portfolio našich spolupracujících společností,“ dodal šéf výzkumného ústavu Miroslav Václavík.

Do působnosti výboru pro průmysl, výzkum a energetiku spadá i podpora malých a středních podniků, to hlavní a konečné rozhodnutí, kam vlastně evropské peníze poputují, má ve svých rukách každý stát sám.

„EU umožňuje lepší rozvoj regionů, zejména těch slabších regionů dvěma způsoby. V rámci kohezní politiky, to jsou ty desítky miliard, které každý rok dostáváme od EU navíc nad tím, co do unijního rozpočtu odvedeme, tak o použití těchto peněz dominantně rozhoduje naše vláda. My dostaneme takovýto balík peněz, s EU se domluvíme na prioritách využití těchto peněz. A je na nás, jak efektivně a jakým způsobem tyto peníze využijeme. Čili vlastně velká většina těchto peněz, to jestli doputují zrovna do tohoto kraje, který by si zasloužil, zda budou umístěné do projektů, které opravdu přinesou nějakou pozitivní změnu a nebudou propáleny v něčem, co je nesmyslné. Tak je to z dominantní části naše rozhodnutí,“ doplnil europoslanec Luděk Niedermayer.

ZÁJMY EVROPSKÝCH ZÁKAZNÍKŮ HÁJÍ VÝBOR VNITŘNÍ TRH A OCHRANA SPOTŘEBITELŮ

Legislativní dohled nad pravidly volného pohybu zboží, služeb a pracovníků udržuje výbor Evropského parlamentu nazvaný Vnitřní trh a ochrana spotřebitelů. Ten se také zároveň věnuje i ochraně hospodářských zájmů spotřebitelů. Spotřebitelem je každý z nás, v rámci Evropské unie tak mluvíme o více než půl miliardy lidí, pro které se tento výbor snaží vyjednávat rovné podmínky a chránit jejich zájmy.

Europoslankyně
Dita Charanzová

„Je to mimořádně důležitý výbor Evropského parlamentu, protože projednává veškerou legislativu, to znamená směrnice a nařízení, které se týkají jednotného vnitřního trhu a práv spotřebitele. To znamená práv všech občanů, kteří si v EU nakupují zboží, uzavírají smlouvy o službách. To znamená ty každodenní činnosti, které každý z nás děláme, jdeme si nakoupit, jdeme k holiči,“ říká europoslanec Jiří Pospíšil (TOP 09).

Překážky, kterými by pro spotřebitele nejen v oblasti obchodování mohly být hranice jednotlivých členských států, bourá právě vnitřní trh. „Jednotný vnitřní trh má ty výhody, že má vlastně čtyři svobody, že můžeme nejenom volně obchodovat napříč EU, ale že můžeme i pracovat volně v EU a studenti můžou studovat v zahraničí,“ zdůraznila zase europoslankyně Dita Charanzová (ANO).

Volný pohyb zboží, osob, kapitálu a služeb definovala Maastrichtská smlouva na začátku 90. let minulého století. Myšlenka vytvoření vnitřního trhu tu byla ale dávno před tím. První zmínky se objevily už v Římské smlouvě, jen se dlouho nedařilo zavést ho v praxi. Není to tedy tak dlouho, co obyvatelé Evropské unie čerpají tyto výhody, které se v jejich prospěch neustále posouvají vpřed.

„Řekl bych, že to je taková hlavní ekonomická výhoda Evropské integrace. I ti občané, kteří jsou třeba skeptičtí k evropské integraci, tak nemohou pominout to, že díky tomu, že ČR je součástí evropského trhu, čeští podnikatelé, české firmy mohou bez omezení vyvážet české zboží do ostatních, zatím 27 zbylých států. A to, že naopak z EU k nám přichází zboží, tak to je obrovsky výhodné,“ uvedl Jiří Pospíšil.

K čemu slouží Celní unie EU?

K jednotnému vnitřnímu trhu všech členských států dopomáhá i Celní unie EU. Dnes jsou její součástí i některé nečlenské státy EU, jako je třeba Turecko, nebo Monako.

„Celní unie EU je unie mezi státy, které mezi sebou odbouraly cla. Mají navenek i jednotný celní sazebník. Pro nás je to výhoda, pro naše firmy, že nemusí proclívat na vnitřní trh, kam jde 80 procent našeho vývozu. A je to výhoda i pro nás pro spotřebitele, že máme levnější zboží,“ vysvětluje Dita Charanzová. Podle slov Jiřího Pospíšila díky exportu naše země ekonomicky prosperuje, protože Česká republika je postavena na exportu, tedy na tom, co vyrobíme a vyvezeme. „Jsme relativně menší země a vše, co vyrobíme, u nás samozřejmě nespotřebujeme. Na druhou stranu díky tomu, že zboží, které se k nám dováží, které nepodléhá žádnému clu, tak je pro občana levnější.“

Neméně využívanou a důležitou výhodou je pro nás i možnost volného pohybu osob. „Není to jenom o tom, že jedeme bez celní kontroly k moři do Itálie nebo do Španělska. Ale je to hlavně o tom, že dneska můžeme kdekoli v Evropě se trvale usadit, můžeme kdekoli v Evropě pracovat za stejných podmínek jako dotyční Evropané v dané zemi a fakticky tak můžeme kdekoli v EU žít. A to je obrovská výhoda zvláště pro mladé lidi,“ říká europoslanec Pospíšil.

Zejména mladí lidé této výhody využívají stále více, nejde jen o zahraniční studijní pobyty. V poslední době narůstá i počet manželství mezi cizinci, těch je už kolem 30 milionů. Stále se také vyvíjí i podmínky v oblasti poskytování

Europoslanec
Jiří Pospíšil

služeb. Tady ale stále existuje celá řada překážek. „Pořád jsou rozdílné předpisy, které třeba upravují poskytování služeb v jednotlivých členských zemích. To znamená, když třeba budete kadeřníkem v ČR, splníte podmínky pro výkon této činnosti v ČR, tak když budete chtít tuto živnost vykonávat ve Španělsku, budete muset splnit podmínky, které stanovuje španělské právo. Hlubší budoucnosti by byla, kdybychom měli jednu úpravu a kadeřník, který splní podmínky pro registraci a výkon živnosti v jedné členské zemi, by mohl vykonávat tuto činnost v kterékoliv jiné členské zemi,“ dodává Pospíšil.

Ochrana spotřebitelů je téma číslo 1.

Pojďme ale zpět k ochraně spotřebitelů, kterou má výbor Vnitřní trh a ochrana spotřebitelů na starosti. I v tomto odvětví se evropská unie neustále vyvíjí. Ochrana spotřebitelů v EU je opravdu téma číslo jedna, právě proto, že se pohybujeme na vnitřním trhu. A je poměrně komplikované sjednocovat pravidla, když v jednotlivých státech jsou velmi různá. Když se podíváme například na záruční dobu u výrobků, tak ta se pohybuje od dvou let až téměř po neurčito.

Prostě v každé té zemi je to jinak,“ vysvětluje dnes již bývalá europoslankyně Olga Sehnalová (ČSSD).

„To celé spotřebitelské právo pochází z dílny EU a takové výhody, že můžete třeba do 14 dnů vrátit výrobek, který si on-line objednáte, bez toho, že byste uvedli důvod. To znamená, že výrobek, který je bez vady, ale vám nějak nevychází, tak jej můžete vrátit! To je zkrátka obrovský průlom,“ uvedl Jiří Pospíšil.

Přesto se ale další a další výhody stále vyjednávají. Od 90. let se působnost

Španělsku. A naším cílem je, aby když si Čech objednává zboží na internetu, aby ta pravidla v celé EU byla stejná,“ říká Pospíšil.

„Já jsem byla u toho a vyjednala jsem, abychom nebyli diskriminováni podle IP adresy. Málokdo věděl, že vlastně dostanete cenu podle toho, z jakého počítače zboží objednáváte. Zda jste v Praze, nebo v Berlíně. Takže teď už nejsme diskriminováni při nákupu na internetu,“ uvedla europoslankyně Dita Charanzová.

Bývalá europoslankyně
Olga Sehnalová

této politiky rozšířila i na internet. Digitální trh, nákupy on-line na internetu, to jsou všechno věci, které teď Evropa řeší, protože čím dál více Evropanů už nemá takový ten standardní model nákupů a nejen Vánočních, že jde do supermarketu. Ale chtějí si objednávat zboží po internetu. No a pořád je rozdíl, když si objednáte on-line zboží od firmy, která je v ČR a když si objednáte od firmy, která je v Německu nebo ve

Padělky zboží všeho druhu zaplavují země EU

Kde ale stále diskriminováni jsme, je dvojí kvalita zboží a potravin. To je žhavé téma, které v současné době hýbe Evropským parlamentem a konkrétně i tímto výborem. Evropská unie chrání spotřebitele i prostřednictvím takzvaného RAPEXU, to je systém rychlého

varování, prostřednictvím kterého příslušné orgány jednotlivých zemí informují celou EU o závadných výrobcích. „Je to ochrana lidí, proti nějakým špatným dovozům nebo nebezpečným výrobkům ze zahraničí. V současné době se bavíme například o aféře se závadným hovězím masem. Upozorníte na to další země, řeknete jim, aby se zaměřily na tuto oblast, nebo aby stáhly takovýto výrobek nebo takovéto zboží z trhu. To jsou systémy varování pro potraviny i pro nepotravinářské výrobky,“ řekla ex-europoslankyně Sehnalová. Jen za minulý rok došlo ke stažení z trhu až u dvou tisíc zboží. Nejčastěji jde třeba o výrobky z Číny na tržnicích. Svě o tom ví Jan Řezáč, ředitel inspektorátu ČOI Plzeňského a Karlovarského kraje

„S tím jsme se setkali spíše u hraček, u padělků hraček, kde by mohly být nějaké nebezpečné sloučeniny, ftaláty nebo špatná bezpečnost pro děti ve smyslu užívání a nebo na elektrozařízení, repro soustavy, nebo rádia, kde byla zase třeba špatná elektroinstalace. Takže v této oblasti ta nebezpečnost je.“

Nejde ale jen o závadné výrobky, které inspektoři na tržnicích objevují. Spotřebitelé jsou tu dost často i klamáni a to konkrétně prostřednictvím padělků. „Nejvíce se odhalují padělky na tržnici Svatá Kateřina u Rozvadova a dále potom na tržnicích u bývalého hraničního přechodu Folmava,“ popisuje aktivity celníků s hledáním padělků Marcela Kašparová, mluvčí Celního úřadu pro Plzeňský kraj. „Tam se jedná primárně o padělky textilu jako takového, obuvi i kožených výrobků, kabelek, peněženek. Samozřejmě se tam setkáme i s padělanými rozmnoženinami, jako

CD, DVD a pak také v některých případech elektrozařízení jako jsou sluchátka a rádia,“ vyjmenovává druhy nejčastějších padělků šéf ČOI pro Plzeňský a Karlovarský kraj.

Inspektoři ČOI používají nové postupy v boji proti padělatelům

I přesto že inspektoři provádějí kontroly několikrát do roka, prodejci nezahálí a zboží rychle doplňují.

„Samozřejmě ten monitoring probíhá, i ty kontroly, k tomu máme ještě novou kompetenci od předloňského roku, kdy můžeme otevírat nově provozovny. Takže i na to se soustředíme a samozřejmě místo takových akcí, kdy jsme přijeli a před námi se zavíraly stánky a my jsme se snažili aspoň do nějakého dostat, tak dneska tu činnost spíše směřujeme k tomu, že si nejdříve natipujeme ten stánek a pak tam jdeme se zámečníkem a otevřeme ten stánek,“ říká Jan Řezáč.

Velká spousta padělků je rozpoznatelná pouhým okem. Většina spotřebitelů si tak pochopitelně takové zboží kupuje vědomě, a to hlavně kvůli jeho nízké ceně. Poslední případ, kdy celní správa odhalila sklad padělků, se odehrál právě na Folmavě. Tam kontrolori zadrželi téměř 2500 padělků. Mezi padělanými výrobky se často objevuje i drogerie. „Jako kuriozitu mohu uvést jeden případ padělků drogerie. Podařilo se nám zajistit tuhé WC bloky, kterých bylo téměř 17000 kusů v hodnotě 2,5 milionu korun,“ dodala Marcela Kašparová, mluvčí Celního úřadu pro Plzeňský kraj.

SPOLEČNOU DOPRAVNÍ POLITIKU EU ŘEŠÍ VÝBOR DOPRAVA A CESTOVNÍ RUCH

Rozvojem společné politiky v oblasti železniční, silniční, vnitrozemské vodní dopravy, ale i námořní a letecké dopravy se zabývá výbor Evropského parlamentu Doprava a cestovní ruch. Jeho činnost si podrobně představíme v této kapitole. Do působnosti výboru spadají i poštovní služby a už zmiňovaný cestovní ruch.

Otázka dopravy se mezi členskými státy EU řešila od samého začátku. Společná dopravní politika byla zahrnuta už do smlouvy o založení EHS v roce 1958. K intenzivnější koordinaci pak v roce 1985 přispěla takzvaná Bílá kniha o vnitřním trhu.

„V rámci té dopravy řešíme věci, jako je to, aby i zdravotně postižení měli šanci cestovat. Cestovat co nejlépe a co nejpohodlněji. Řešili jsme věci týkající se třeba dronů a jejich využívání a používání. Bohužel i zneužívání. A z části máme na starosti také kosmonautiku a letectví, vůbec jakoby takový ten evropský letecký prostor. Takže tento výbor toho dělá opravdu hodně. Ale jak už si to nastaví ten konkrétní členský stát, je hodně na něm,“ říká europoslankyně Kateřina Konečná (KSČM).

Pohodlné cestování po EU pomáhá zajistit podpora dopravní infrastruktury

Zájmem všech států je ale jednoznačně to, aby se jejich obyvatelé mohli po EU pohybovat co nejpohodlněji. Evropská unie má v rámci oblasti dopravy a cestovního ruchu obecně za cíl bourat hranice mezi členskými státy a jejich občané. Jedním z konkrétních případů je budování a podpora dopravní infrastruktury.

„Myslím si, že jsou takové dva velké přístupy. Jednak ze strukturálních fondů, ti kdo je čerpají, mají jednu z priorit většinou také dopravní infrastrukturu. Ale zrovna třeba na naší D1 to není úplně tak vidět. Jsou tady třeba železniční koridory a potom jsou celoevropské projekty jako je transevropská dopravní síť, železniční a silniční, která je je ovšem někde za polovinou budování. To jsou tedy dva odlišné přístupy, jeden je ten, který jde po národních státech a druhý je ten celoevropský,“ vysvětluje dnes již bývalý europoslanec Pavel Svoboda (KDU-ČSL).

V rámci celoevropského měřítka můžeme zmínit například transevropskou dopravní síť. Což je síť železničních a silničních koridorů, mezinárodních letišť a vodních cest v rámci celé EU. Hlavním důvodem jejího zřízení bylo

Bývalý europoslanec
Pavel Svoboda

zlepšit dopravní infrastrukturu v mezinárodní sféře. „EU jako jeden z velmi hmatatelných přínosů, který jsme pocítili asi každý z nás, je směrnice o ochraně cestujících v rámci takzvaných souborných služeb. Jde o zájezdy, potom také EU zvýšila tlak na přepravce a zpoždění. Teď když má letadlo větší zpoždění než tři hodiny, tak nám z toho vznikají nějaké nároky a finanční odškodnění,“ pokračuje Pavel Svoboda.

Trvale udržitelný cestovní ruch pak EU samozřejmě podporuje. Evropa totiž takzvaně absorbuje polovinu celosvětového cestovního trhu. V rámci toho se EU snaží zároveň chránit své členské země. „Proto zde musíme spojit to, aby nás vlastně turisté z Evropy nevytlačili. Musíme se na to také dívat

z hlediska ochrany obyvatel, ochrany kulturních památek, ale i ekologických nákladů. Současné mohutné cestování do Evropy má velkou ekologickou cenu. Evropská unie je protagonistou ekologie, vzpomeňme na Pařížskou dohodu 2015 a nemohlo nás minout zpravodajství například o aféře „dieselgate“ o dieselových motorech. Prostě EU se snaží snížit emise, to je myslím ten hlavní bod její aktivity,“ uvádí bývalý europoslanec.

S tím souvisí například i to, že se upouští od nákladní automobilové dopravy a přechází se na železniční. A to v rámci více než 300 km tras. Omezování silniční dopravy je totiž také jedním z hlavních cílů evropské dopravní politiky.

Zachrání Evropu elektromobilita?

Právě doprava se totiž na emisích v EU podílí významnou měrou. Emisní limity se neustále snižují. To trápí evropské automobilky, které by měly během příštích sedmi let převést čtvrtinu výroby na čisté elektromobily. „Někdo si stěžuje, že ta elektromobilita není rozšířená tak, jak je plánováno, jak by měla být. Na druhou stranu nemůže se rozšířit, dokud neexistuje infrastruktura. Takže EU podporuje elektromobilitu, mimo jiné také ze svých evropských fondů. Například nástroj pro propojení Evropy, ten má vyloženě kapitolu na budování dobíjecích stanic. A samozřejmě i ČR má svojí strategii pro elektromobilitu. Také tam počítá s vybudováním těchto zařízení a s pomocí evropských fondů se tomu tak určitě bude dít,“ říká dnes již bývalá europoslankyně Olga Sehnalová (ČSSD).

Elektromobily jsou tak v Evropě čím dál populárnější a je to velké téma i ve světě. Tento trend se začíná rozšiřovat i u nás. Majitelé elektromobilů mohou v některých evropských městech parkovat zdarma v centru, někde dokonce i zdarma dobíjet. Jedním z lidí, kteří mají pravidelnou možnost v elektromobilu jezdit, je i řidička Jana Gribbinová. „Jsem hrozně ráda, že jsem tu možnost měla. Bylo to pro mě ze začátku úplně něco nového a musím říct, že to je hodně příjemné. Oceňuji u elektromobilů zejména jejich tichý chod, rychlý, plynulý rozjezd. Takže najezdila jsem stovky kilometrů a opravdu jsem si tu jízdu užívala.“

Výrobě elektromobilů se už věnuje většina automobilek, výrobci totiž moc dobře vědí, že dopad takovýchto aut

na životní prostředí je nulový. „Máte nulové emise, pro své děti děláte čisté prostředí, neprodukujete žádné zplodiny. A další výhodou je dlouhý dojezd,“ pochvaluje si výhody elektromobilů jejich prodejce Jiří Tesař.

To, že jsou elektromobily čím dál populárnější, dokazuje i rostoucí počet dobíjecích stanic na území České republiky. „V současné době je v České republice v provozu celkově 300 dobíjecích stanic, přičemž polovina z nich patří pod skupinu ČEZ. Na těchto stanicích je možno si poměrně rychle elektrické vozidlo dobít. Na 80 procent baterie se uživatel může dostat za pouhých dvacet minut,“ říká Marek Sviták, mluvčí energetické společnosti.

V Česku se aktuálně eviduje asi 2500 elektromobilů, z toho se 700 takových vozidel přihlásilo jen za rok 2018. Podle expertů narůstá číslo hlavně proto, že autům na elektřinu věří čím dál větší procento lidí. Sítě dobíjecích stanic jsou také stále rozšířenější, zvyšuje se i dojezd auta na jedno nabití. „V řádu několika let bychom se mohli dočkat i situace, kdy každé páté prodané vozidlo bude elektromobilem,“ prorokuje mluvčí Marek Sviták.

My jsme si měli možnost vyzkoušet i jízdu Teslou, která je vlastně matka elektromobilů. Celkem 780 koní pod kapotou hravě strčí do kapsy ty nejluxusnější sportáky. Zrychlení z nuly na sto se pohybuje kolem dvou vteřin a samozřejmostí je i autopilot. Tesla Model X je ale pro většinu lidí finančně nedostupná, její cena se pohybuje v řádu několika milionů korun.

Díky fondům EU se buduje dopravní infrastruktura i v regionech

Evropské fondy ovšem podporují i dopravní stavby, které by měly ulehčit pohyb i zvýšit komfort cestujícím. Jen v Plzeňském kraji jich je celá řada. „Plzeňský kraj je určitě jedním z těch, který je dopravou a tou tranzitní postižený velmi výrazně. Ale pokud vím, tak některé investice se týkaly zejména třeba železniční dopravy,“ zdůrazňuje důležitost fondů Olga Sehnalová.

Jedna z posledních investic v Plzeňském kraji se týkala konkrétně okolí hlavního vlakového nádraží Českých drah přímo v západočeské metropoli. „Přesmyk Uzel 2, což znamenalo zejména rekonstrukci mostních konstrukcí u Mikulášského náměstí, navazoval na

dlouhodobou koncepci SŽDC. Šlo o to, jak zlepšit jednotlivé dopravní uzly na území města Plzně. Toto byla druhá investiční akce po Jižním předměstí, kdy se zlepšila stanice Jižní předměstí. Součástí toho byla nejenom rekonstrukce těchto mostů, ale i rekonstrukce jednotlivých nástupišť a zlepšení obslužnosti nádraží jako takového,“ informoval technický náměstek primátora města Plzně Pavel Šindelář (ODS).

Celková rekonstrukce nádraží v Plzni vyšla na více než jednu a čtvrt miliardy korun a zhruba z poloviny byla financována z prostředků EU. „Město Plzeň ve stejnou dobu vybudovalo autobusový terminál a tyto dvě investice se vlastně propojily tím, že podchodem z hlavního vlakového nádraží se lze dostat na autobusový terminál,“ dodal náměstek Pavel Šindelář.

Hlavní vlakové nádraží ČR v Plzni
prošlo náročnou modernizací

VÝBOR EP ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA DRŽÍ NA UZDĚ PRODUKCI I KVALITU

Nejen společnou zemědělskou politikou, ale také zdravím a dobrými životními podmínkami zvířat, zdravím rostlin, kvalitou zemědělských produktů a lesnictvím se zabývá další výbor Evropského parlamentu s názvem Zemědělství a rozvoj venkova.

Společná zemědělská politika je od počátku jednou z nejnákladnějších politik EU. Její kořeny sahají až do roku 1962, kdy Rada ministrů rozhodla o základních metodách společné organizace trhu pro obiloviny. Ty potom sloužily jako model pro trhy i s dalšími produkty. Postupnými reformami se EU stále snaží omezit podporu produkce a soustředí se hlavně na kvalitu zemědělských produktů. V současné době má právě zemědělský výbor na starosti i celou řadu dalších pravomocí.

„Výbor schvaluje legislativu, která potom jde na plénium celého parlamentu. Schvaluje i další nelegislativní zprávy, většinou studie o tom, jak na tom je například krajina, jaké jsou konkrétní dopady zemědělských postupů. Vedle toho i spolupracuje s výborem pro životní prostředí, protože tento výbor zase má pravomoc a kompetenci projednávat například zákaz určitých látek, které se používají v zemědělství,“ říká europoslanec Stanislav Polčák (TOP 09).

Výbor ovlivňuje i rozpočet na víceleté období. V tom nadcházejícím by mělo právě do zemědělství putovat o poznání méně peněz, než bylo zvykem. „Vedle toho jsou zde nové výzvy, kterým Evropská unie čelí, na které musí dát další prostředky, ať je to například ochrana vnějších hranic. Jsou zde nové výzvy digitalizace. My samozřejmě chceme investovat do vzdělání,“ konstatoval europoslanec.

Europoslanec
Stanislav Polčák

O tom, kolik peněz poputuje českým zemědělcům, se bude teprve rozhodovat. „Ten boj se strhne v tom následujícím půlroce. Předpokládá se, že do konce roku 2020 by měl být ten rámec financování Evropské unie schválen členskými státy. A jaká bude ve finále ta konkrétní položka pro zemědělství pro Českou republiku? V návrhu je nějakých 200 miliard korun na to příští období, což je opravdu pořádková částka,“ vysvětlil Polčák.

Zemědělci z různých zemí mají různé dotace

Rozdělování dotací, které putují v jednotlivých členských státech do zemědělství ale stále nemá rovná pravidla. „Například tím, že většinou národní státy se snaží zemědělcům tu a tam si prostě přilepšit za hranou evropských pravidel. Například jim rozdělují národní dotace, nebo dostávají třeba od regionálních vlád další dotační možnosti. A v tu chvíli, pokud si to ten český zemědělec spočítá a zjistí, že ten jeho konkurent vedle přes čáru získává mnohem více, třeba o několik desítek procent dotačních zdrojů z orgánů veřejné moci. Tak v tu chvíli je zvýhodněn a tomu bychom měli zabránit, protože ty podmínky by měly být samozřejmě pro všechny v zásadě stejné,“ uvedl europoslanec.

Takové znevýhodnění pocítují třeba čeští ovocnáři. Od vstupu do Evropské unie je to s jejich zisky jako na houpačce. Jde hlavně o produkci jablek, kterou v posledních letech ovlivňuje ve velké míře počasí. Třeba loni se jablek urodilo obrovské množství. Velká většina jich ale zůstala na stromech. Jejich prodej pak ovlivňují ceny na evropském trhu.

„To obrovské množství jablek, které se loni vypěstovalo hlavně v Polsku, totálně pokřivilo ceny bohužel v neprospěch ovocnářů v celé Evropě. V době, kdy jsme zjistili, že ten přetlak na trhu bude tak obrovský, tak šílený pro nás, tak jsme se rozhodli některé části sadů vůbec nesklízet,“ říká Richard Schwarz, majitel sadů v Břasích na Rokycansku.

Rozlohou šlo právě v sadech Břasích na Rokycansku asi o tři hektary plo-

chy, finančně pak o statisíce korun. Pro představu, kilo jablek prodávali čeští sadaři do velkoobchodů asi za osm korun. Cena těch polských byla zhruba o polovinu nižší. Většině majitelů sadů se tak nevyplatilo ani najímat sezónní pracovníky. „Cena, kterou bychom vyplatili česáčům, nebo sběračům za to, aby nám ta jablka posbírali a odvezli k nám na centrálu, kde by se potom nakládala na kamion, by byla bohužel vyšší než ta, kterou mi odběratelé nabízeli,“ dodal majitel sadů. Majitelům většiny sadů tak nezbylo nic jiného než sčítat škody a doufat, že letos se nebude situace opakovat.

Evropské peníze by měly sloužit hlavně malým zemědělcům

V zemědělské produkci jako takové k žádným radikálním propadům nedochází. Často se ale řeší to, že na dotace dosáhnou hlavně velké zemědělské koncerny, namísto malých zemědělců. „Potřebujeme, aby ty dotace, které šly do zemědělství, byly odstupňované. To znamená, aby tam fungovaly nějaké postupné v čase, ale i postupné částkami zastropování těch plateb, protože jinak se nezmění charakter jaksí toho zemědělství, které vykonávají zejména ty velké agropodniky a agrokombináty,“ pokračuje europoslanec Polčák.

S čerpáním dotací a samotným zemědělstvím mají u nás jedny z největších zkušeností na jihu Čech.

Jihočeský kraj je místo, kde je zemědělství snad nejrozšířenější v celé republice. Kromě krásných měst a obcí je tu ještě krásnější krajina. Vždyť tu také tisíce lidí pracují právě v odvětví zemědělství. Vstup do Evropské unie v roce

2004 přinesl tomuto oboru hlavně stabilizaci a zastavil tak velký hospodářský propad, který tu do té doby byl. Stejně to bylo i se zemědělstvím na jihu Čech. A to hlavně díky dotacím.

„Loni připadlo na sto korun zemědělské produkce asi 28,50 Kč dotací. Ty dotace zemědělci nečerpají úplně zadarmo. Jsou svázáni velmi přísnými zákonnými požadavky. Pokud některé ty požadavky, pravidla pro čerpání těch dotací poruší, nejen, že jim hrozí sankce, ale i vrácení těch dříve čerpaných podpor,“ vysvětluje Hana Štastná, ředitelka Okresní agrární komory České Budějovice.

Zemědělci čerpají buď takzvané nárokové dotace, nebo plošné platby. Ty ze-

mědělci dostávají například za to, že se chovají vstřícně k životnímu prostředí a klimatickým výzvám. „Ale mohou dostat i příplatky za to, že hospodaří jako mladí zemědělci, že pěstují takzvané citlivé komodity. Například brambory pro výrobu škrobu, konzumní brambory,“ říká šéfka agrární komory.

Jen pro zajímavost, právě na platby tohoto typu zažádalo v loňském roce na jihu Čech přes 3800 žadatelů, kteří podali přes 23 tisíc žádostí v celkové výši pěti miliard korun. „Na území Jihočeského a Plzeňského kraje za již proběhlých sedm kol, kdy byly přijímány žádosti, za 1576 žádostí bylo proplaceno přes dvě a čtvrt miliardy korun,“ uvedla Hana Štastná.

Farmář
Jiří Netík

Lidem, kteří v oboru nepracují, si možná říkají, co se s penězi pak děje. Příjmy z dotací Evropské unie jsou nejen v jihočeské krajině vidět třeba v podobě opravených budov, nebo diverzifikovaných zemědělských podniků. To znamená, že nejsou zaměřené jen na výrobu potravin, ale například i na poskytování služeb v odvětví cestovního ruchu.

Jihočeští farmáři umí dosáhnout na dotace

Jedním ze zemědělců, kterým dotace výrazně pomohla, je i Jiří Netík z Týna nad Vltavou, který hospodář na 22 hektarech sadů a jednom hektaru jahod. Jeho celé hospodářství je samozřejmě ještě rozsáhlejší. To u obce Temelín je ale zvláštní tím, že bez dotace z Evropské unie by nikdy nevzniklo. „Původně jsme uvažovali o tom, že původní sad, který tady zbyl po původním zkrachovalém družstvu proměníme v pole. Ale vlastně díky tomu, že jsme o té věci začali uvažovat malinko jinak, tak se nám vlastně povedlo vymyslet nějaký program, který tady ve vesnici, v Temelíně, malinko ožil.“

Díky tomuto závodu dal majitel práci patnácti zaměstnancům. Ti sbírají, třídí a skladují nasbírané ovoce a dokonce je i upravují do podoby různých marmelád, povidel, nebo křížal. Výrobky se pak prodávají jako BIO produkty, o které je v posledních letech velký zájem. Jak ale majitel sám rád opakuje, bez evropských dotací by to prostě nešlo. Navíc podle něj není jednoduché finanční podporu z Bruselu získat. „Myslím si, že to nejde dnes udělat bez nějaké poradenské agentury. My měli jsme velké štěstí v tom, že jsme měli dobrou agenturu. Ta nás provedla nejen tím, abychom tu dotaci získali, ale i tím,

abychom dobře zacílili na to, co chceme dělat,“ doplnil farmář. Hospodářství pana Netíka pravidelně navštěvují kontrolori z Evropské unie. Kontrola téměř pokaždé vyhodnotí práci nejen jeho, ale i zaměstnanců a kvalitu produktů za mimořádně kvalitní.

Peníze z EU jsou i na rozvoj venkova

Kromě zemědělství ale spadá do působnosti výboru také rozvoj venkova. Tady putují do ČR peníze hlavně na projekty, které pomáhají stavět třeba dálnice, obchvaty, nebo dokonce mají za úkol vybudovat internetovou vysokorychlostní síť. „Jsou kraje, které jsou velice aktivní, já jen mohu říci některá čísla za několik krajů. Třeba v Plzeňském kraji je již schváleno v tomto období 2000 projektů, které získaly konkrétní podporu právě pro Plzeňský kraj v hodnotě 22 miliard korun. To jsou peníze, které jdou nad rámec státního rozpočtu ČR a opravdu pomáhají podle mého názoru zvyšovat kvalitu života v ČR a v těch krajích. V Ústeckém kraji je to podobné číslo, je to kolem 22 miliard, v jihočeském kraji je to ještě lépe, je to asi 25 miliard korun, které byly vynaloženy. Liberecký kraj je trochu menší, ten má 13 miliard korun vyčerpáno,“ doplnil europoslanec Polčák.

Za 15 let našeho členství v Evropské unii jsme získali z evropského rozpočtu navíc už 740 miliard korun. Minimálně dalších 10 let ještě budeme čistými plátcí. To znamená, že budeme stále dostávat více peněz, než do společného unijního rozpočtu přispějeme. Už teď bychom se ale měli snažit dotace využívat účelně.

KULTURA OBOHACUJE ŽIVOTY EVROPANŮ, VÝBOR EP OCHRAŇUJE I JAZYKOVÉ ROZMANITOSTI

Nesmírně důležitým a mocným výbojem Evropského parlamentu je ten, který se věnuje kultuře. Výbor Kultury se zaměřuje na zlepšování znalostí v oblasti kultury, ochraňuje a podporuje jazykové a kulturní rozmanitosti a snaží se o zachování kulturního dědictví.

Evropská unie je společný prostor, kde se setkává celá řada nejrozličnějších kultur. Pro Evropany možnost jak obohatit své životy skrze kulturní rozmanitosti, ale i ekonomická příležitost, která stovkami miliard euro navyšuje celkové HDP Evropské unie a vytváří více než 12 milionů pracovních míst.

„EU má stanovené určité cíle a právě kulturní dědictví je společné bohatství, které nás spojuje. To znamená chránit toto kulturní dědictví, to jsou památky, ale je to také filmová kultura. EU podporuje filmové festivaly a zejména podporuje aktivní zapojení do kultury, to znamená tvůrčí činnost,“ vysvětluje europoslankyně Michaela Šojdrová (KDU-ČSL). To má na starosti program s názvem Kreativní Evropa, který se plánuje na víceletá období. To současně od roku 2014 do roku 2020 má celkový rozpočet téměř 1,5 miliardy euro.

„Z tohoto programu se financují jak kulturní činnosti, tak také média a také programy, které jdou napříč těmito jednotlivými odvětvími. Takže to je pro-

Europoslankyně
Michaela Šojdrová

gram, ze kterého může čerpat každý členský stát, ale zejména i konkrétní organizace. Já bych jako příklad uvedla projekt, který se jmenuje Art & Contemporary Me. Ten jsme zorganizovali s olomouckým muzeem umění a se školami, které se zapojily do tohoto programu. Jsou to čtyři školy, čtyři země, je to Olomouc, Bratislava, Krakov a Peč. A vlastně tyto čtyři školy se budou dva roky scházet, budou debatovat o historických událostech, které uplynuly do toho roku 2018, 2019 a budou o těchto událostech natáčet film,“ uvedla europoslankyně Šojdrová.

Společné evropské dějiny rozvívají Evropa pro občany

Další program Evropské unie, který je třeba představit, se jmenuje Evropa pro občany. K hlavním cílům tohoto programu patří rozvoj evropského občanství, zlepšení podmínek pro demokratickou a občanskou účast v EU nebo třeba zvyšování povědomí občanů o společných dějinách a hodnotách.

„Program Evropa pro občany je jeden z mnoha programů, který je centrálně řízený. Jeho cílem je podpořit povědomí evropských občanů, ten koncept evropského občanství je jako takové ho propojovat, posílit angažovanost občanské společnosti, mezikulturní dialog. Tento program kombinuje celou řadu aspektů,“ popisuje činnost programu Milena Hrdinková, tajemnice pro evropské záležitosti.

O podporu z tohoto programu pak mohou žádat místní nebo regionální veřejné orgány, neziskové organizace, sdružení partnerských měst, organizace připomínající evropské hodnoty a historii, nebo také organizace evropského obecného zájmu. „Pokud se podíváme na to, kdo z něj může čerpat, tak to jsou organizace a subjekty, které vlastně tyto stejné cíle se snaží nějakým způsobem rozvíjet a posilovat. Má dvě složky. Jednak se soustřeďuje na posilování povědomí o historii a kultuře Evropy a je to potom složka, která se zaměřuje na občanskou společnost. Ta první složka potom přispívá k rozvoji té druhé složky. Je třeba si uvědomit, že program je zaměřený i na hodně mladé evropské občany,“ pokračuje tajemnice pro evropské záležitosti.

Podle Mileny Hrdinkové je důležité to, že

když se žádá o dotaci z tohoto programu, tak žadatelé musí fungovat v nějakých mezinárodních uskupeních. „To znamená, že potřebují nějakého partnera. Jeden z neúspěšnějších projektů u nás se potom realizoval například v Terezíně. „Velice pěkně se ten projekt odpíchnul od příběhu Anny Frankové, soustřeďuje se vlastně na to, jak překonat nějakou polarizaci společnosti. Jak do budoucna pracovat se situací, kdy vznikají takové zárodky, jak tomu předejít, staví na historickém dědictví a snaží se z toho poučit do budoucnosti,“ doplnila Milena Hrdinková.

V Evropě se mluví 24 uznanými jazyky

Úkolem samotného výboru Kultura je také podpora jazykové rozmanitosti. To znamená snaha udržet povědomí o existenci jazyků všech občanů EU. „V Evropě máme 28 zemí, oficiálně uznáno je 24 jazyků, ale kromě toho existují jazyky národnostních menšin. Zhruba se uvádí až 60 takových minoritních jazyků, jsou to Baskové, Katalánci a další. Obecně ale řeknu že podpora jazykové rozmanitosti je v tom, že všechny oficiální dokumenty jsou přeloženy do všech 24 jazyků. To znamená, že i když pracovní jazyky jsou tři, tedy angličtina, francouzština, a němčina, tak není to jeden jazyk, nebo jenom tyto tři jazyky, kterými v Evropě komunikujeme. Chceme totiž, aby si každý členský stát udržel svoji kulturu, svoji národní identitu a ta je vždycky spojena s jazykem,“ říká europoslankyně Michaela Šojdrová (KDU-ČSL).

Kromě jazyka výbor podporuje i historické památky. „Proto v ČR mohl být opravený Lednicko – Valtický areál.

Když se podívám na západní Čechy, tak vím, že tam byly z těchto prostředků velké investice do zámku v Bečově nad Teplou, nebo v klášteře Plasy. Plzeň když byla Evropským hlavním městem kultury 2015, tak tam byla celá řada rekonstrukcí spojená právě s konáním akcí tohoto hlavního města kultury Evropy, čili to jsou milionové investice,“ zdůraznila europoslankyně.

Megaprojektem Evropského hlavního města kultury žila v roce 2015 i Plzeň

Právě Evropské hlavní město kultury je dalším nástrojem unie, jak rozvíjet kulturní život Evropanů. Tento projekt byl představen už v roce 1985, historicky prvním evropským hlavním městem kultury se staly Atény. Od té doby si města každý rok předávají pomyslnou štafetu. Na Českou republiku se zatím dostala řada dvakrát. V roce 2000 to byla Praha a o 15 let později zvítězila nad Hradcem Králové a Ostravou právě Plzeň.

„Ty první snahy o získání titulu začaly v roce 2009 vůbec nějakými ideami v restauračním zařízení. Následně pak projednáním na nějaké politické úrovni. A teprve pak následovala přihláška, která vyústila v to, že ve dvoukolové soutěži Plzeň zvítězila v konkurenci tří měst. Tuším že někdy v srpnu 2010 jsme získali titul a pak následovaly čtyři roky příprav a potom jeden velký rok realizace,“ vzpomíná na začátky úspěšného megaprojektu Jiří Suchánek, současný ředitel kreativní zóny DEPO 2015, který u toho všeho tehdy byl od samého začátku.

Dříve se města vybírala na základě jejich kulturní historie, podle studie z roku

2004 se pohled na tento projekt změnil. Aby šanci dostala i další města bez ohledu na jejich kulturní bohatství. „Z těch hlavních, nebo nejdůležitějších aspektů, které to město musí splnit, je to, že vlastně se hodlá trochu změnit. Že hodlá nastartovat nějakou tu činnost, není to úplně o tom, kdo má nejhezčí kulturní dědictví. Ale právě o tom, jak to město je schopné otevřít se Evropě, jak dokáže tvořit vazby mezi dalšími evropskými městy, státy, jak dokáže pracovat se svými obyvateli, jak je dokáže zapojovat aktivně do kultury. Takže to jsou takové ty nejhlavnější aspekty a potom samozřejmě je důležitá také nějaká umělecká kvalita a vůbec energie, která vyzařuje z toho města, jak moc ten titul chce,“ vysvětluje Jiří Suchánek.

V posledních letech bývá pravidlem, že titul nosí v jeden rok dvě města. Partnerským městem Plzně byl belgický Mons. Nejvíce ale Plzeň spolupracovala hlavně se sousedním Bavorskem. A aktivita města v oblasti kultury ani po roce 2015 zdaleka neskončila.

„Pokračuje spousta udržitelných aktivit a jednou z klíčových částí je právě česko-bavorská kulturní spolupráce, která funguje velmi dobře. S Bavorskem se dobře dělá, dobře spolupracuje a právě město Regensburg pomocí svého referátu kulturního spolupracuje s Plzní 2015 na různých festivalech, výstavách a různých akcích. Ale není to jenom o Regensburgu, těch kulturních hráčů v Bavorsku, kteří jsou opravdu partnery pro přeshraniční spolupráci, tak těch je daleko víc. Zmíním třeba centrum bavaria Bohemia v Schönsee nebo Gesichtspark v Bärnau.“

V objektu DEPO 2015 to žije stále

Mimo příležitostí k přeshraniční spolupráci mají vybraná města celý rok doslova našlapaný kulturními akcemi a proměňují se. Stejně tomu bylo i v Plzni, kromě revitalizace některých veřejných prostranství, kde se kulturní akce dějí dodnes, se tu výrazně investovalo. „Určitě je to budova Nového divadla, což byla největší investice města do rozvoje kulturní infrastruktury, určitě nemůžeme nezmínit DEPO 2015, které nese největší část těch udržitelných aktivit, jako kreativní zóna,“ říká Jiří Suchánek.

Titul evropského města kultury tak přináší velkou spoustu benefitů, jedním z nich je třeba i zvýšený zájem turistů

z celé Evropy. Pro dotyčné město ale zároveň znamená i obrovskou investici. V případě Plzně činila 60 milionů euro. „Nejvíce se na tom podílelo město Plzeň, hradilo více než 50 procent z té celkové sumy. Dalším významným investorem byl stát, který investoval zhruba 100 milionů korun, takže čtyři miliony euro. Plzeňský kraj investoval zhruba 45 milionů korun a Evropská komise přispěla částkou zhruba 1,8 až dva miliony euro,“ doplnil Suchánek. Zbývající peníze pak uhradili různí sponzoři.

VZDĚLÁNÍ JE KLÍČEM K ÚSPĚCHU VŠECH OBYVATEL EU

V této kapitole o výborech Evropského parlamentu se budeme zabývat výbo-rem Vzdělávání, který sice není úplně nejvlivnější, ale přesto je velmi důležitý. Jeho cílem je zlepšovat vzdělání a dohlížet na jeho kvalitu v členských zemí EU. Tomu napomáhá celá řada programů, nejznámější z nich je třeba Erasmus +.

Vzdělávání má na půdě evropského parlamentu na starosti výbor, který se zároveň zabývá i kulturou, tyto dva aspekty spolu totiž úzce souvisí. U obou je totiž důležité mimo jiné udržení jazykové rozmanitosti, ale hlavně i vzájemná spolupráce členských států. Podstatným úkolem Evropské unie v této oblasti je udržet patřičnou úroveň vzdělanosti.

„Vzdělávání je klíč k úspěchu a EU si to uvědomuje. Takže ve svých cílech má například to, aby maximum dětí dokončilo vzdělání. To znamená snížit takzvaný předčasný odchod ze školy, to je jeden z hlavních cílů EU, tam má kritérium aby maximálně sedm procent dětí nedokončilo střední školu,“ říká europoslankyně Michaela Šojdrová (KDU-ČSL).

To má vyřešit právě vzájemná spolupráce členských států, jejím cílem je zajistit praxi a poučit se z chyb i efektivních řešení ostatních. Evropská unie

hraje v tomto odvětví více méně roli koordinátora. Pravomoci dotyčného výboru jsou tak v Evropském parlamentu reálně jedny z nejslabších.

„Schvalujeme financování, schvalujeme doporučující dokumenty a především umožňujeme členským státům výměnu zkušeností. Pro členské státy je to velmi důležité, takže já jsem ráda, že jsem členkou tohoto výboru i přesto, že ty kompetence ve schvalování legislativy nemá silné. „Myslím si, že toto si mají rozhodovat samotné členské státy a na evropské úrovni máme pak sdílet dobrou praxi,“ pokračuje dál europoslankyně.

Čím ale Evropská unie členským státům pomáhá takové praxe realizovat, jsou nejrozumnější programy se zaměřením především na studenty a na jejich možnost vyzkoušet si studium v jiných členských státech, než ze kterých pochází.

Jazykové vzdělanosti studentů napomáhá oblíbený Erasmus

Erasmus je program EU určený pro vzdělávání a odbornou přípravu mládeže a sportu na území Evropy. Každý akademický rok ho využívají tisíce studentů, ať už při cestě Čechů do zahra-

ničí nebo naopak cizinců k nám. Tento program je k dispozici na drtivě většině vysokých škol. Jednou z nich je i Jihočeská univerzita.

„Studenti Jihočeské univerzity získají informace na zahraničních odděleních svých fakult, poté projdou výběrovým řízením. V momentě, kdy jsou vybráni na partnerskou univerzitu, kam chtějí vyjet, vyřídí pár formalit a v podstatě pak mohou bez problému vyjet do zahraničí,“ informovala Věra Filipová, referentka zahraničního oddělení Jihočeské univerzity.

O program Erasmus je obrovský zájem. Pokud se mluví o konkrétní odnoži s názvem Erasmus +, mohou studenti navštívit téměř každou členskou zemi EU, která má na svém území partnerskou vysokou školu. Cestovat ale lze i do některých států mimo země EU. „Existují dva typy, jednak jsou to studijní pobyty, kdy student jede na partnerskou univerzitu v jedné z těchto zemí. Vyjet musí minimálně na tři měsíce a maximálně na jeden rok. Druhým typem pobytu je potom pracovní stáž. Student může odjet do jakékoliv organizace nebo firmy na dobu minimálně dvou měsíců. Programu Erasmus se

každoročně zúčastní na Jihočeské univerzitě asi 250 studentů. Stejný počet studentů sem zavítá ze zahraničí. Nejčastěji přijíždějí studenti ze Španělska a z Rakouska,“ říká Caroline Zoubek, referentka zahraničního oddělení Jihočeské univerzity.

Na univerzitě se pak studenti učí prakticky totéž, jako na svých domovských školách. Tady by mohl nastat problém. Jak se takový student ze Španělska u nás domluví? „Na univerzitě je nabídka kursů a předmětů v angličtině, francouzštině a v němčině. Někdy mohou studenti využít i formu osobní konzultace s vyučujícím,“ uvedla Caroline Zoubek.

Unie právě třeba i prostřednictvím Erasmu podporuje multijazyčnost v Evropě, pomáhá tak s výukou a studiem jazyků. Umožňuje nejen mobilitu studentů, ale i pedagogů. „Každý učitel, který se může učit cizí jazyk v té zemi, která mluví tím jazykem, tak to je velké plus. Čili je naším cílem, aby také učitelé mohli trávit určitý čas a seznámit se jak s jazykovými metodami, tak zejména s tím jazykovým prostředím toho jazyka, který učí,“ vysvětluje Šojdřová.

Znalost cizích jazyků je třeba pro zaměstnání v jiném členském státě samozřejmě velmi důležité. Aby se lidé na evropském trhu uplatnili co nejvíce, zavedla EU v některých odvětvích i stejná pravidla, co se týká vzdělání.

„V oblasti vzdělávání Evropská unie rozhoduje pouze o kvalifikačních předpokladech. To znamená, že pokud máme profese, které jsou uznávány vzájemně v jednotlivých členských státech, což jsou zdravotní sestry, architekti a podobně, tak tam nastavuje

standard toho vzdělání. My třeba víme, že ČR kvůli tomuto pravidlu musela posunout vzdělání všeobecné sestry na úroveň vyšší odborné školy, případně bakalářského vzdělání,“ řekla Šojdřová.

Vzniknou v zemích EU evropské univerzity?

Dalším opatřením, které by mělo studentům pomoci uplatnit se kdekoli ve světě a které Evropská unie do budoucna chystá, jsou takzvané Evropské univerzity. Ty by měly umožnit získání diplomu z kombinace studií v několika zemích EU a přispět tak právě k mezinárodní konkurenceschopnosti.

„To je myšlenka, která se teprve připravuje pro budoucnost. Já bych chtěla uklidnit veřejnost, že tady nebude nějaká jedna evropská univerzita, která by měla nějaké elitní postavení. To bychom si opravdu nepřáli. My si naopak přejeme, aby všechny vysoké školy a univerzity měly vysokou kvalitu vzdělávání. Ale je taková tendence, aby se v každé členské zemi některé vysoké školy mohly spojit, případně propojit mezi sebou. Vznikly by tak univerzity, které se budou více zaměřovat na vzdělávání o Evropské unii a proevropské programy, které EU dělá. V tuto chvíli je tento projekt v začátcích. Já osobně si moc přeji, aby se hlavně vysoké školy zapojily do debaty o tom, jaký charakter ty evropské univerzity mají mít. Neměli by to rozhodovat jenom úředníci, nebo politici,“ vysvětlila europoslankyně Šojdřová.

Erasmus +

ČINNOST VÝBORU PRO OBČANSKÉ SVOBODY, SPRÁVEDLNOST A VNITŘNÍ VĚCI SE TÝKÁ KAŽDÉHO Z NÁS

Úplně každého z nás dotýká činnost výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci. Dohlíží na politiku v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí. To zahrnuje třeba boj proti terorismu, nebo jakékoliv diskriminaci. Kromě bezpečnosti i spravedlnosti má na starosti také lidská práva a to nejen všech občanů Evropské unie. V těchto oblastech má hlavní kompetence a proto je to také ten nejvytíženější výbor EU.

„Především dělá legislativu a snaží se sjednocovat legislativu v oblasti terorismu. Ta je bohužel dnes ve členských státech rozdílná. Řada trestných činů, třeba podpora teroristických skupin, nebo sdílení videí teroristických skupin, nebyla v řadě členských států brána

jako trestný čin. A to jsme se snažili za těch uplynulých 4,5 roku sjednotit, snažili jsme se tomu dát jednotnou koncepci,“ říká europoslanec Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL).

Kvůli hrozbě terorismu a zvýšené migraci v posledních letech došlo například i ke zpřísnění bezpečnostních opatření na hranicích Evropské unie. „Nebo uveďme další příklad. V EU neplatilo, že jste museli dávat všude otisky prstů, když jste se registrovali při vstupu do EU. Třeba Itálie měla ústavní právo to odmítnout, nyní jsme to sjednotili a je to pro všechny země EU povinné dávat při jakékoliv žádosti a vstupu do EU vaše otisky prstů,“ pokračuje europoslanec.

EU se zabývá problematikou lidských práv i v jiných zemích světa

Právě s příchodem cizinců jiných národností nebo jiné barvy pleti souvisí problémy s diskriminací, i tu se v unii snaží korigovat. Evropská unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. EU je také vázána Listinou základních práv, která mimo jiné zahrnuje otázky zdravotního postižení, věku a sexuální orientace jako zakázané důvody diskriminace. Hlavním cílem EU je zajistit rovnost pro všechny.

Pomoc míří k cizincům i k šikanovaným jedincům

Evropská unie pak každoročně kontroluje a shrnuje vývoj v legislativní oblasti zabývající se bojem s diskriminací na úrovni členských států. Shrnující zpráva hodnotí, jaké kroky Evropská komise podnikla, aby zajistila, že členské státy dodržují směrnice. Prošetřuje také nové zákony a další opatření, které členské země zavádějí za účelem podpory rovného zacházení bez ohledu na rasu a rovného zacházení v zaměstnání. Veliká pozornost se pak v EU klade také na národnostní menšiny, které jednotlivé členské státy průběžně mapují. Například v České republice fungují takzvaní koordinátoři pro národnostní menšiny a cizince, kteří spolupracují s různými organizacemi.

„Takovým typickým příkladem je například spolupráce se Sdružením pro migraci a integraci. Ta spolupráce se financuje i z evropských fondů a ze státního rozpočtu. S touto organizací v současné době spolupracujeme na projektu Města a inkluzivní strategie, jehož cílem je umožnit cizincům, aby se lépe

začleňovali do společenského života. Takovým základním problémem pro cizince je, že neumí cizí jazyk. Takže my pořádáme různé workshopy, semináře, jejichž cílem je například vzdělávat pedagogické pracovníky, aby dokázali naučit děti cizinců český jazyk. Také podporujeme to, aby se zabránilo nějaké diskriminaci cizinců na našem území a ve školách se bránilo šikaně,“ říká Filip Trdla, mluvčí Libereckého kraje.

Jednotlivé členské státy pak počet cizinců na svém území mapují. V České republice si statistiky vedou jednotlivé kraje. Například v Libereckém kraji jich v současné době žije přes 21 tisíc. „Cizinci pocházejí jak ze zemí EU, tak i ze zemí, které nepatří do EU. Největší zastoupení v rámci EU mají Slováci. Mimo země EU jsou to Ukrajinci, Vietnamci nebo Rusové,“ vysvětlil mluvčí kraje.

Cizincům v zemích Evropské unie pomáhají se začleňováním nejrůznější organizace, které pomáhají financovat evropské fondy. Pokud jde o organizace v České republice, jejichž hlavní zájem je cizincům pomoci, je vhodné jmenovat například Správu uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, což je organizační složka státu. Ta od roku 2009 postupně otevřela 10 krajských center na podporu cizinců s tím, že poslední z center bylo otevřeno v roce 2018 ve Středočeském kraji v rámci pěti pracovišť. Centra na podporu integrace cizinců tak vlastně tvoří komplexní síť na území celé České republiky. Ta potom zajišťuje realizaci integrační politiky ČR ve vztahu k cílové skupině, což jsou vlastně cizinci ze třetích zemí.

Široké služby poskytují Centra na podporu integrace cizinců

V současné době se provoz center financuje z Národního programu azylového, migračního a integračního fondu. Cílem center je vytvořit prostor pro dlouhodobou a koncepční podporu integrace cizinců do majoritní společnosti.

„Naše cílová skupina jsou hlavně příslušníci třetích zemí, to znamená ze zemí mimo EU, kteří legálně pobývají na území ČR a splňují platný typ pobytu. Mezi tyto typy pobytu patří povolení k trvalému pobytu, povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k přechodnému pobytu u rodinného příslušníka občana EU nebo dlouhodobé vízum. A potom jsou to cizinci, kteří jsou v řízení o udělení těchto typů pobytů a v neposlední řadě se jedná o takzvanou mezinárodní ochranu, kam spadají azylanti a doplňková ochrana,“ uvedla Žaneta Kaprasová, vedoucí Centra na

podporu integrace cizinců v Libereckém kraji.

Centra na podporu integrace cizinců pak nabízí pestrou škálu služeb, které jsou zdarma. Důležité pak je poznamenat i to, že je klienti využívají dobrovolně. „Když začnu těmi aktivitami a službami směrem k těm klientům, cizincům, tak se především jedná o odborné sociální poradenství, právní poradenství, kurzy českého jazyka, zajišťujeme překladatelské a tlumočnické služby. Zároveň realizujeme různé kulturní, vzdělávací a sportovní akce, sociokulturní kurzy a v každém centru vlastně provozujeme internetové pracoviště a klienti mají k dispozici i knihovnu,“ zdůraznila Žaneta Kaprasová.

Vedle toho pak tato centra spolupracují s příslušnými kraji, místními samosprávami, policií, cizineckou policií, úřady práce i s velkými zaměstnavateli, a to zejména při řešení dopadu pracovní migrace v jednotlivých regionech.

Europoslanec
Tomáš Zdechovský

Důvodem diskriminace může být ale i náboženské vyznání, které úzce souvisí i s hrozbou terorismu. Na celém světě jsou na dvě desítky náboženských vyznání. V Evropské unii je zastoupena většina z nich. „To, jestli mají dostatečnou svobodu, nedokážu posoudit. Ale vzhledem k tomu, že státy EU jsou dlouhodobě vyhodnocovány na žebříčku v top 10 států nejvíce orientovaných na náboženskou svobodu a států, které mají největší náboženskou svobodu, tak si nemyslím, že bychom kdykoliv kohokoliv omezovali v jeho právech. Pokud ta náboženská svoboda není spojena s terorismem, nebo s podporou terorismu, tak je v uvozovkách každému jedno, v co si kdo věří. Může věřit i v to, že ho krabička sirek přivede do nebe,“ vysvětlil Zdechovský.

Boj s drogovými obchodníky nikdy neskončí

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci se zabývá třeba i záležitostmi týkajícími se Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost. Podle poslední výroční zprávy Evropské unie se zvyšuje produkce metamfetaminu a to i v ČR, nebo na Slovensku.

„Naše republika je v takovém drogovém středu. U nás je více drog syntetického rázu spojených s výrobou známé látky pervitin. V některých zemích zase daleko více jedou látky, které se mohou odvodit od konopí, nebo od jiných struktur. Je to především heroin, kterého je nejvíce v zemích s mořskými přístavy ať už je to Nizozemí, Velká Británie nebo Portugalsko a Španělsko. V současné době jsou populární takzvané taneční drogy, které v ČR nikdy nebyly příliš populární. Tam vedou prim zase jižní státy, kde

je to spojené třeba se zábavou, nebo s nočním životem.“

V České republice má podle průzkumů zkušenost s užitím nelegální drogy třetina populace, nejčastěji se jedná o konopné látky. Právě konopí je na půdě Evropského parlamentu často probírané téma, a to hlavně v souvislosti se zdravotnictvím.

„Nedávno jsme přijali usnesení o tom, že bychom ve všech členských státech EU měli sjednotit legislativu v oblasti léčebného konopí. Já jsem byl jeden z tvůrců a jeden z přispěvatelů k této otázce. Chtěl jsme, abychom měli opravdu jednotnou legislativu, protože v některých státech to je v některých státech to není. Co se týká takzvaného rekreačního využití konopí, tak tam si myslím, že k legalizaci v příštích pěti až 10 letech určitě nedojde. Myslím si, že nám chybí hodně studií a hodně takového globálnějšího pohledu na tuto problematiku. Jestli se třeba restrikce vyplácí, nebo jestli je potřeba jít jinou cestou,“ doplnil europoslanec Zdechovský.

Výbor se zabýval třeba i kvótami týkajícími se migrantů, které byly nakonec smeteny ze stolu a to zejména kvůli tomu, že s nimi nesouhlasily všechny členské státy. Na starosti pak má výbor třeba ještě ochranu osobních údajů, nebo záležitosti týkající se Agentury evropské unie. Ta pomáhá členským státům v boji se závažnou mezinárodní trestní činností pomocí EUROPOLU.

JDEME K VOLBÁM DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Volby

Volby do Evropského parlamentu připadly v České republice v roce 2019 na termín 24. a 25. května. V této kapitole se podíváme na to, proč je účast ve volbách tak důležitá a jak vlastně takové volby probíhají. Samotným volbám ovšem také předchází předvolební kampaň a nám se podařilo v rámci této kampaně vyzpovídat některé europoslance i další kandidáty. A na závěr se samozřejmě všichni mohou podívat, jak to všechno dopadlo.

Evropský parlament je jedinou mezinárodní institucí, jejíž zástupci jsou voleni přímo, a to od roku 1979. Pravidla a způsob volby si každý stát určuje sám. Jediné, co mají společné, je týden ve kterém se mají volby konat. „Není nijak unifikován volební systém, jestli se volí na základě kandidátních listin, nebo jestli se volí jednotliví kandidáti, nicméně ta současná realita je taková, že se ve všech členských státech používají poměrné volební systémy,“ říká na úvod politolog Petr Jurek.

Sjednocena nejsou ani další pravidla, jako je třeba právo volit a právo být volen, například v Rakousku si své zástupce do EP smějí vybírat už od 16 let. Možnost stát se europoslancem pak v řadě zemí náleží lidem nad 21 let.

„Konkrétně v ČR vycházíme ze základních zásad volebního systému Poslanecké sněmovny do Parlamentu ČR. Samozřejmě ta velká odlišnost je to, že ČR je jedním volebním obvodem, protože volíme jen 21 poslanců. Odpadá tedy členění na nějaké volební kraje a volební obvody,“ pokračuje Jurek.

Volbám do evropského parlamentu se u nás obecně nepřikládá příliš velký význam. Politické strany usilují především o silný vliv na domácí scéně, ale ani voliči se o volby do EU podle odborní-

ků příliš mnoho nezajímají. To se mnohdy odráží i na politických kampaních. „Troufám si říci, že ta letošní dosavadní kampaň je historicky asi úplně nejslabší, nejméně výrazná. Volby do EP jsou letos asi nejvíce na okraji zájmu v historii členství ČR v EU,“ konstatoval před volbami politolog.

Volební účast ve volbách do evropského parlamentu v průměru dlouhodobě klesá. V posledních volbách, tedy v roce 2014 obsadila Česká republika společně s našimi slovenskými sousedy poslední příčky, co do účasti. V ČR se k urnám dostavilo pouhých 18 procent. Slovenská účast byla ještě o dalších pět procent nižší. Naopak první příčky dlouhodobě ovládá Belgie. Před pěti lety se voleb zúčastnilo na 85 procent Belgičanů. Důvod této vysoké volební

Předvolební diskuse kandidátů do EP v Plzni

účasti je ale jednoduchý, stejně jako v Řecku, Lucembursku a na Kypru je tam totiž účast v evropských volbách povinná.

Kampaň byla mírná až ospalá, žádné skandály se nekonaly

V předvolebním čase se jednotliví kandidáti představují v ulicích, prostřednictvím billboardů, v novinách, v televizi a v posledních letech je stále populárnější i internet a zejména potom sociální sítě. Kromě toho se političti soupeři utkávají v debatách před živým publikem. Jednu z možností poslechnout si takové měření sil měla plzeňská veřejnost ve Studijní a vědecké knihovně Plzeňského kraje. Nechyběli jsme tam ani my. Debaty se zúčastnila plzeňská kandidátka na europoslankyni a číslo 5 na

kandidátce ODS Radka Trylčová, dále potom europoslanci Pavel Poc (ČSSD), Pavel Svoboda a Luděk Niedermayer (TOP 09). Mluvílo se o úspěších i neúspěších Evropské unie a také o tom, co vlastně pro nás znamená.

„Očekávám ve volbách podobnou účast jako v loňských komunálních volbách. Ale na druhou stranu my jsme z takového státu, který tak trochu hledal sám sebe v Evropě, a stal se samostatným cílevědomým státem. Víme, co chceme prosazovat, jak toho docílit tak, aby Evropa byla méně byrokratická, aby řekněme byla pomáhající a splňovala ten cíl a účel, proč v ní chceme být a zůstat,“ uvedla Radka Trylčová.

Účastníci diskuse se zajímali o aktuální dění, kterým se europoslanci zabývají

Veřejnost diskutovala s kandidáty do EP

v současnosti, jako je třeba životní prostředí nebo problematika rozdílné kvality zboží v jednotlivých státech.

„Obecně se lidé ptají na celou řadu otázek a já musím říci, že jsem velmi rád, že se oproti minulým létům, kdy to bylo zejména o výši poslaneckých platů nebo o migraci nebo o různých takových tématech, teď už opravdu posunujeme. Ten zájem veřejnosti se ubírá právě směrem k životnímu prostředí. I ta případná nekvalita potravin, je v zásadě také do jisté míry důsledkem změn v našem životním prostředí,“ uvedl například europoslanec Pavel Poc.

To je ale jen zlomek toho, co leží na bedrech evropských poslanců. V poslední době roste i skepticismus vůči Evropské unii hlavně mezi lidmi, kteří se v jejím fungování příliš neorientují.

„Podle mě nízká účast v minulých eurovolbách byla do značné míry způsobena jak nedostatkem kvalitních informací, tak také tím, že prostě pro lidi byl Brusel příliš daleko. Myslím si, že je potřeba EU změnit, připravit i institucionálně co do pravomocí, financí, aby prostě byla schopná čelit těm výzvám a řešit ty problémy, jež evropští občané od ní očekávají,“ řekl Pavel Svoboda.

Podle slov Luděka Niedermayera potřebujeme rozvíjet fungování společného trhu, potřebujeme usnadňovat a zlepšovat život občanů. „A to třeba tím, že nebudou čelit zbytečným byrokratickým překážkám. Doufám, že více lidí využije svého práva ovlivnit to, kam náš kontinent směřuje a doufám, že to budou voliči informovaní o tom, co unie dělá, jaké má pravomoci, jak vlastně v těch minulých letech fungovala. To znamená, že projeví opravdu svůj názor, jak by chtěli, aby to fungovalo dál.“ Právě fakt, že lidé nevědí, jak Evropská

unie funguje, je často příčinou malého zájmu o volby. Náplň práce europoslanců není ani zdaleka možné pochopit z hesel na billboardech nebo v předvolebních spotech. „V tom nám to ti politici příliš neusnadní, protože nevedou žádnou výraznou kampaň a když ji vedou, tak většinou ne o tom, co budou dělat v europarlamentu, ale o různých zástupných tématech, která se týkají většinou vztahu ČR a EU. To opravdu není záležitost, kterou může europoslanec ze své pozice reálně ovlivnit. Ten, kdo říká, že bude z pozice europoslance například zajišťovat větší přísun peněz do regionální politiky, tak buď neví, co bude mít v europarlamentu za práci a nebo to ví. Ale ví, že jeho voliči to neví,“ vysvětluje politolog Jurek.

Kdo kandidoval a co tomu všemu předcházelo?

V letošních volbách u nás do Evropské unie kandidovaly čtyři desítky politických stran a hnutí. Celá řada subjektů ale zakládala svoji kampaň pouze na kritice EU. Mnozí se holedbali tím, že jejich hlavním plánem po zvolení do europarlamentu je podrývání jeho činnosti. Rozhodnutí, která projdou evropským parlamentem ale ovlivňují životy nás všech. Stávajícíci europoslanci jsme se proto před volbami zeptali, proč je vlastně účast veřejnosti ve volbách do evropského parlamentu důležitá?

Michaela Šojdrová (KDU-ČSL), europoslankyně:

„Vzdělání je velmi důležité a to i přes to, že tam neschvalujeme velké množství legislativy, ale schvalujeme financování, schvalujeme doporučující dokumenty a především umožňujeme členským státům výměnu zkušeností.“

Martina Dlabajová (ANO), europoslankyně

„Musíme mít dobře promyšlené, kam finance půjdou a musíme si to umět sami určit, protože sami máme vize pro naši republiku, pro naše regiony a na základě toho si musíme určit právě i ty cíle pro tyto finance z EU. A bude to tedy spíše záležet na efektivitě a ne na množství těch peněz.“

Dita Charanzová (ANO), europoslankyně

„Z Bruselu nám přichází stovky právních předpisů ročně, našim cílem je bojovat za zájmy českých spotřebitelů a firem. Pro mě je důležité, abychom do Bruselu nevysílali politiky, kteří tam jedou na odpočinek.“

Jiří Pospíšil (TOP 09), europoslanec

„Já bych chtěl poprosit všechny občany, aby opravdu nepodceňovali evropské volby a přišli k volbám, protože marná sláva, ať se nám to líbí nebo ne, ČR je součástí EU. My jsme Češi a současně Evropané, takže ty volby nelze podceňovat.“

Jaromír Kohlíček (KSČM), europolane

„Osmdesát procent naší legislativy prochází EP, čili když tady budou lidé, kteří nemají o těch technických i o těch dalších věcech ani ponětí, tak je to špatně. Jestli si někdo myslí, že když tady v EP bude někdo, kdo bude trochu koktat anglicky, že mu všechno tady budou překládat, tak se hluboce mylí.“

Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL), europoslanec

„Když nepůjdou lidé volit, tak půjde za ně volit někdo jiný a pak mohou doma jenom nadávat u televize, když uvidí, že ta EU jde směrem, kterým oni nechtěli. Voliči jsou ti, kdo teď může rozhodovat o tom, zda se bude EU reformovat, nebo ta EU bude vypadat tak, jak vypadá.“

Kateřina Konečná (KSČM), europoslankyně

„I když nesouhlasíte s EU a říkáte si, že je to zbytečné, tak si jen uvědomte, že někdo další rozhodne za vás, kdo vás vlastně bude těch následujících pět let hájit. A to, že to bezpochyby pocítíte, to je prostě faktem, protože ta legislativa odtud přichází.“

Předvolební beseda kandidátů do EP se uskutečnila v prostorách vědecké knihovny

Debatu kandidátů do EP v Plzni

O tom, že je účast v jakýchkoliv volbách důležitá, není sporu. Dává každému možnost ovlivnit dění na politické scéně. Teď už je to jenom na nás, jak se rozhodneme a jakou roli České republice v příštích pěti letech určíme

Co dalšího ještě zaznělo při naší debatě s kandidáty do EP v Plzni?

Pavel Poc:

„Co se týká budoucího konání, tak životní prostředí dnes, ať se to komu líbí, nebo ne, to už musí uznat i ti skeptici, je nejvíc limitující faktor pro naši civilizaci. Ještě krůček a budeme za hranou a buď za tu hranu spadneme kvůli důsledkům klimatické změny, nebo za tu hranu spadneme v důsledku krize ekosystému, který je dnes otráven našimi odpady, pesticidy a vším možným. Toto jsou prostě klíčová témata, byť nejsou a nebyla v těch posledních deseti letech tak mediálně zajímavá a to je to, co já dělám.“

„Já jsem v zásadě asi jediný český europoslanec, který 10 let pracuje ve výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin. To jsou moje hlavní témata, kdybych měl hovořit o tom, co jsem vlastně teď dokončil, tak je to novela všeobecného potravinového práva, která mimo jiné znamená výrazné zlepšení bezpečnosti potravin. Podařilo se nám konečně posunout rozhodovací procesy v oblasti potravin, zejména v oblasti pesticidů, nebo těch látek, které se do potravin dostávají tak, aby byly transparentní. Aby na ně bylo vidět, aby ty rozhodovací procesy byly prostě obezřetnější. Známe všichni kauzy od glyfosátů až po všechno možné, takže toto je prostě jeden úspěch, kterým se chlubím.“

Pavel Svoboda:

„EU stojí před řadou výzev bezpečnostních, ale i dalších. Myslím si, že je potřeba EU změnit, připravit i institucionálně, co do pravomocí, financí, aby prostě byla schopna čelit těm výzvám a řešit ty problémy, což evropští občané od ní

Kandidáti na europoslance čelili řadě dotazů od veřejnosti

očekávají. Ona má sice zatím svázané ruce v mnoha oblastech, ale to evropského občana nezajímá, takže je potřeba vyjít vstříc očekávání Evropanů a možná pak bude větší zájem a větší důvěra v unijní instituce.“

„Podle mého názoru už jsme euro dávno měli přijmout, ale na druhou stranu ne-

lze to dělat na sílu, nelze to dělat tak, že prostě jenom 25 procent lidí tuto myšlenku podporuje. Potřebujeme opravdu kvalitní debatu na toto téma, ne jen nějaké ideologické výkřiky. Ono konec koncům euro je jenom měna, takže takové ty mýty, že eurem se všechno zdraží, to jsou skutečně jenom pověry.“

O besedu s kandidáty do EP byl zájem

Luděk Niedermayer:

„Ta zkušenost dokazuje, že v těch minulých pěti letech nás potkaly věci, o kterých jsme ani netušili, že se stanou. Věci, jako byla ruská anexe Krymu, jako byla migrační krize, Brexit, změna politiky Ameriky, takže já myslím, že my potřebujeme EU, která bude silná a bude schopná i na ty věci, které nás potkají a vůbec o nich nevíme, správně reagovat.“

„Jinak z toho, co asi víme, co nás čeká, vlastně potřebujeme rozvíjet fungování

společného trhu. Potřebujeme usnadňovat a zlepšovat život občanů třeba tím, že nebudou čelit zbytečným byrokratickým překážkám, nebo zvůli firem, které působí, že trhy v EU nefungují úplně dobře. A myslím si, že hrozně důležité je, aby prostředí ve kterém žijeme a naše planeta byly uchovány i dalším generacím. Mám pocit, že to je obrovský úkol, který před námi stojí a který nemůžeme vyřešit jako jednotlivci ani jako země. Ale musíme se spojit na to, abychom si s ním poradili.“

Do EPse tentokrát nedostal Pavel Svoboda (vpravo)

A jak to nakonec všechno dopadlo?

Propadákem tentokrát evropské volby neskončily, přišlo více voličů než při těch předchozích v roce 2014. Vítězem voleb do Evropského parlamentu v České republice se stalo hnutí ANO, které získalo šest mandátů, druhá ODS vyslala do Bruselu a Štrasburku své čtyři zástupce. Piráti na třetím místě mají tři křesla, stejně jako STAN a TOP 09. Dva mandáty mají KDU-ČSL a také SPD, kteří jsou stejně jako Piráti nováčky v europarlamentu. Poslední stranou, které se podařilo překročit pětiprocentní hranici je KSČM, komunisté mají jedno křeslo. Zcela naopak propadla vládní ČSSD, která neobhájila ani jeden mandát. V ČR přišlo k volbám 28,72% oprávněných voličů.

Jmenný seznam zvolených europoslanců podle stran a podle abecedy:

ANO 2011

Martina Dlabajová, Martin Hlaváček, Dita Charanzová, Ondřej Knotek, Ondřej Kovařík, Radka Maxová

ODS

Evžen Tošenovský, Alexander Vondra, Veronika Vrecionová, Jan Zahradil

ČESKÁ PIRÁTSKÁ STRANA

Markéta Gregorová, Marcel Kolaja, Mikuláš Peksa

STAN s TOP 09

Luděk Niedermayer, Stanislav Polčák, Jiří Pospíšil

SPD

Hynek Blaško, Ivan David

KDU-ČSL

Michaela Šojdrová, Tomáš Zdechovský

KSČM

Kateřina Konečná

Autoři publikace, Nikola Velkoborská a Richard Beneš v hemicyclu bruselského europarlamentu

Autoři projektu:

Project Manager - Alois Valtr, Producer - Lenka Strejcová, Editor - Richard Beneš, Coordinator - Jaroslav Spěváček, Scriptwriter - Marcel Gordončín, Scriptwriter - Zuzana Duzbabová, Scriptwriter - Pavlína Polatová, Scriptwriter - Michaela Adámková, Translator - Václav Bartoš, Autor of the publication - Richard Beneš, Autor of the publication - Nikola Velkoborská, Corrector of the publication - Táňa Krchová, Graphic designer - Jan Rous.

rtm+

Evropský parlament

Projekt byl spolufinancován Evropskou unií v rámci subvenčního programu Evropského parlamentu v oblasti komunikace.

Evropský parlament se nepodílí na jeho přípravě a nenese žádnou odpovědnost za informaci.

Informace nebo stanoviska vyjádřená v rámci projektu, ani jimi není vázán, neboť za ně v souladu s příslušným právem odpovídají pouze autoři, oslovené osoby, vydavatelé nebo vysílatelé programu.

Evropský parlament nemůže být činěn odpovědným ani za přímé nebo nepřímé škody, které mohou vzniknout při realizaci projektu.